

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor.

Fél évre ... 24 kor.

Egy negyed évre 12 kor.

Egy óra ... 4 kor.

Nyilttérli közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 97.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Tózszei főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, augusztus 28.

Mai lapunk főbb közleményei:

Németország elfogadta a spanyol követeléseket.

Megnyílt az aradi tőzsde.

Önkéntesek csapatválasztási joga.

Új törvényjavaslatok.

Egy százados szélhámosságai.

Két honvédtőhadnagy súlyos afférja.

Ocska cipőre — ujat.

A lerongyolt vasut.

Az angol kormány kizárja a fronton levőket.

Az aradi tőzsde.

Hosszu készülődés után megnyílt ma az aradi értéktőzsde és ezzel Arad megelőzte az összes magyarországi vidéki városokat. Ez a kezdeményező lépése városunknak legkétszegtelenebb bizonyítékát szolgáltatta kereskedelmünk önállóságának és pénzügyi köreink agitálásának.

A kereskedelemnek egyik legfontosabb intézménye korunkban a tőzsde, melyet az a törekvés hozott létre, hogy a kínálatnak a kereslettel való találkozására megkönnyítessék. A tőzsdének az a jelentősége, hogy állandó piacot biztosít, mert úgy azoknak, akik bizonyos árucikkek birtokában vannak, mint azoknak is, akik venni akarnak, egyaránt rendelkezésére áll. A tőzsdék előnyösen hatnak az árképződésre is, melynek nagyobb hullámzását megakadályozzák. Hivatott tényezők ellenőrzik a tőzsde működését és az árak alakulására szabályozólag hatnak.

A háborus viszonyok teremtette helyzet

hozza magával, hogy az árutőzsdék zárva vannak. A forgalom tárgyát képező árucikkek egy részét a közszükséglet igazságos kielégítése érdekében rekvirálták, más része pedig a forgalomból teljesen hiányzik. Ennek tudható be, hogy Budapesten ez idő szerint csak az értéktőzsde van nyitva, mely az ország minden részéből odaérkező értékpapírok adás-vételére vonatkozó forgalmat bonyolítja le. Arad a vidéki városok között — mint említettük — az első volt, mely az itteni hatalmas pénzügyi intézetek és vállalatok nagyarányú részvényforgalmának szabályozására szükségét látta az értéktőzsde megnyitásának a háboru tartama alatt és azt rendelkezésére ma már át is adta.

A város kereskedelmi és pénzügyi körei hatalmas lendülettel indultak meg a béke átmeneti idejében reájuk váró nagy feladatok felé. Minden reményünk meg van, hogy ez az előre törő készség nagy dolgoknak, erőteljes fejlődésnek lesz dicsőséges forrása. De ebben a munkában vegye ki minden arra hivatott tényező a maga részét és valamennyi itt működő takarékpénztár és egyéb részvénytársaság kérje a részvénye jegyzését, hogy ezáltal a tőzsde teljes mértékben megfelelhessen fontos közgazdasági hivatásának.

Aradon a kibocsájtott részvények darabszáma százazrekre rug. A közönség vagyonának igen jelentékeny része fekszik azokban. A tőzsde hivatalos árjegyzéséből mindenki megnyugvással fog tájékozást szerezni értékpapírja mindenkor forgalmi értékéről, de egyúttal alkalmat nyer minden tőkepenzes arra is, hogy komolyan megalapozott pénzügyi és ipari vál-

lalataink részvényeihez hozzá juthasson. És ebben egyúttal benne van a tőzsde közgazdasági nevelő hatása, mert a szűklátókörű és tartózkodó tőkével megismerteti és megszeretteti a jobban kamatozó részvényeket. Hogy a vidék tőkénének ily irányba való terelése mily fontos Arad közgazdasági életének, ipari fellendülésének jövője érdekében, az könnyen megállapítható abból, hogy ma még nálunk minden tekegyűjtő takarékbetétekkel dolgozik. Ipari fellendülésünk előmozdítására való törekvésünkben mindig a francia kispolgár van előttünk, aki megtakarított pénzecskéjét elsősorban is jól jövedelmező részvényekbe fekteti. Ez a gondolkodás fejlesztette olyan naggyá a francia ipart.

Ezért tartjuk fontosnak, a jövőre kiható erejében megbecsülhetetlennek az aradi tőzsde megkezdett működését. Elégszer kuilogtunk gyámoltalanul más városok után, ideje volt, hogy Arad felismerje erejét és bátran tegyen közgazdasági életének fellendítése érdekében, más városok által meg nem kísérelt kezdeményező lépést. Örömmel és büszkeséggel állapítjuk meg, hogy a mai első tőzsdénapon a felvételképesség elsőrendűnek mutatkozott, a kötések szilárd, emelkedő irányzat mellett egymást érték, úgy, hogy több mint ezer darab részvény képezte a forgalom tárgyát. Az ilyen kezdett mellett nincs okunk kételkedni abban, hogy kezdeményező lépésünket siker fogja koronázni.

Minden reményünk meg van arra nézve, hogy a közönségnek az a része, mely aradi értékpapírok vásárlásánál eddig tartózkodó

A Ritzben.

A Ritz-szálloda nagy előcsarnoka, amely a békeben — milyen régen — a születési, politikai, szellemi és vagyoni arisztokrácia találkozóhelye volt: most, a háboru ötödik évében merőben más közönséget fogad magába. A régi vendégseregéből már csak elvétve maradt itt-ott egy, a képviselők asztala is megvan még, azonban máskülönben minden-minden azt mutatja, hogy a kis kerek márványsztalok mellett a kényelmes, bőrfotelekben olyan emberek ülnek, akiknek még kissé szokatlan, talán még kissé kényelmetlen is a nagyuri, az előkelő hely, és életmódor. Látszik rajtuk, hogy gyerekkorukban nem verték meg őket, ha nem jártak a pazar pompájú Ritz-szálloda halljába.

Emberek, akiknek négy esztendő előtt még nem volt becsületes ruhájuk, akiknek tíz koronánál nagyobb pénzük egy összegben nem volt, akik a külvárosok piszkos zugkorcsmaiban negyven filléres ebédeket ettek: ezek képezik most a Ritz ötórás teájának és esti összejövetelének törzspublikumát. A háborus konjunktúra, a tulmerész spekuláció — talán néha egyéb is — számlálatlan bankókkal töltötte meg a zsebeit, s most aztán megengedhetik maguknak, hogy a Ritzbe járjanak.

Asszonyok, lányok, akik négy év előtt még a Garay-téren gyümölcsöt árultak, akik házaltak, akik a férjüknek, apjuknak segédkeztek valami sötét boltocskában: most belehálnának, ha nem ülnének mindennap a Ritzben. Akkoriban csak az újságokból tudtak a Ritzről, olvasták, hogy odajárni a felső tizerrek hontonja. Klmodoztak róla és sohasem mertek volna arra gondolni, hogy álmodozásuk valaha valóra válhatik. Négy év előtt még a kávémérésbe se igen mehettek, főzniök kellett, a szoba-konyhás lakást kellett takarítaniok, a kócos, mosdatlan hat gyereket kellett nevelniök. Ma szakácsnéjük, nagy lakásuk, gyermekeik mellett guvernántjuk van. Akkoriban olcsó perkálban jártak, némelyiknek csak kendő volt fején, ékszerük arany nyal befuttatott üvegkőves ezüstfüggő volt. Ma pedig selyem a testükön, százakba kerülő kalap a fejükön, rengeteg briliáns ékszer a fülükön, fejükön, keblükön, kezükön. De nekik mindez a fényezés mellékes, nekik ez csak eszköz és mód arra, hogy a Ritzbe eljárhassanak.

Szegény gazdag férfiak és nők, jaj, hogyan igyekeznek úgy ülni, mozdulni, tenni, hogy úgy lássék, mintha törzsvendégek volnának itt és nem friss jövevények. Pénzük, az van, de modoruk, uri tempójuk, az nincs. Az előbbi lehet sze-

rezni, az utóbbiba bele kell nevelődni. Olyan fél szegek, olyan gyámoltalanok. Valahányszor egy pohár likőrt, egy pohár pezsgőt vesznek kezükbe, és emelnek ajkukhoz: egymást és a többieket nézik, hogy azok hogyan csinálják. Folytonosan lesik, tanulják az urí viselkedést, azonban nagyon nehezen megy. Olykor-olykor elárulják plebejus voltukat azzal, hogy zörögve teszik le a poharat, vagy a csészét az asztalra, zajjal tolják odébb a széküket vagy beszélgetés közben hango san elnevetik magukat. Azonnal tudják azonban, hogy hibáztak és féltéken néznek körül, vajjon észrevette-e a botlásukat valaki?

A csarnokban, amelynek csiszolt márványoszlopai visszatükröztetik a sok villanylámpát, az öreg Kóczé Antal fia muzsikál, aki még az apját is felülmúlja. Bandája csupa kiváló tehetségű cigánymuzsikus. A legszebb darabokat játszó s a szünetekben nem mozdulnak el helyükről. Tányérozás nincs. A fezes, kaffános, színes övű török kávé, aki a vendégeknek forrón, zacosan töltögeti fekete italát csészéikbe, a tizenöt-husz pineér, aki hordja a bőlét, pezsgőt, likőrt: mind nesztelenül jár a zsufolt asztalok sora között.

Érdekes dolog egy sarokban meghúzódni a figyelni a publikumot. Fent a terrasszon ül egy

magatartást tanúsított azon oknál fogva, hogy azok árfolyama és forgalmi értéke legtöbbszőr, problematikus volt: most az aradi tőzsdében olyan megnyugtató intézményt talál, mely üzletkötéseivel mindig a kialakult és érvényben levő árakat biztosítja részére. Ez a körülmény főleg a vidék és az új vagyonok érdeklődését fogja az értékpapír-üzletek felé irányítani.

Ismeretes, hogy a háboruban csak egyetlen cikk maradt olcsó, ami még a békeidőbeli árakon szerezhető meg, aminek értékelődése aránylag magas kamathozamánál fogva a legindokoltabb: a részvény. Hovatóvább, a pénz nyomasztó szaporodása folytán, pénzintézeteink kénytelenek lesznek a fővárosi

bankok példájára a betét-kamatot a jelenlegi 4%-ról 3½%-ra leszállítani. Szüret után különösen Aradra oly nagy mennyiségben fog pénz özönlenni, hogy ezen áramlat okvetien fel fogja szűkíteni értékpapírjaink árait.

Bizonyosra vehetjük, hogy a tőzsde forgalma emelkedni és élénkülni fog. Emelkedni fog különösen akkor, ha a tőkések és a közönség széles rétege is tudatára ébred, hogy ez az intézmény az ő érdekében létesült és kezdte meg üdvös működését. És ha a tőzsde nevelő hatását érezni fogják az utolsó faluban is, Arad utolérhetlenül fog előre törni többi versenytársai közül s megveti ezzel is jövődő nagyságának alapjait.

Németország elfogadta a spanyol követeléseket

— A mai vezérkari jelentés. —

Az olasz harctér több helyén tüzéségi tűz és járőrharckok.

Bozen és Gries ismételt ellenséges repülő-támadásnak voltak kitéve. A ledobott bombák nem okoztak károkat.

Az albániai harctéren győzelmes csapataink üldözik a visszavonuló ellenséget. *Fieritől és Beratól* délre újabb tért nyertünk.

A Tomorika — a felső Devoli egy mellékfolyója — két oldalán néhol francia osztagok ellentállást fejtettek ki, ezeknek állásait rohammal elfoglaltuk. Az ellenséget hátrálásra kényszerítettük. *A vezérkar főnöke.*

Bécs. A Timesnek jelentik San Sebastianból, hogy a német kormány a spanyol kormány jegyzékének összes feltételeit elfogadta és így a spanyol kikötőkben horganyzó német hajók a tengeralattjáró háború folytán a spanyol kereskedelmi flottát ért veszteségek kárpótlásául Spanyolországnak átengedtetnek. *Dató* miniszterelnök közölte, hogy a kormány az összes hajókat rekvirálni fogja avégből, hogy a lefoglalt hajókat az állam szolgálatában használja, ezenkívül a kormány szabályozni fogja a külfölddel való forgalmat is, különösen a zsír és olajkivitelt.

Bern. Párisi lapok jelentik, hogy az Egye-

sült Államok madridi nagykövete az amerikai hadsereg nevében meghívta a spanyol vezérkart az amerikai csapatok és frontvonalaik megtekintésére. A spanyol vezérkar főnöke elfogadta a meghívást és egy bizottságot alakított, melynek élén *Monteverde* tábornokkal a legközelebbi napokban a franciaországi amerikai csapatok frontjára utazik. A katonai misszióval egyidejűen a spanyol lapok tudósítói is meglátogatják az amerikai frontot.

Stockholmból táviratozzák: A Reuter-ügynökség közleménye szerint Murmanban szeptemberben kezdődik meg az egyesült bolsevikiek, finnnek és németek ölfenzívája a csehek és az entente segédcapatok ellen.

Zürich. A Tageszeitung közli gení távirat alapján: *Páris keleti részéről észak felé irányították az ott összpontosított csapattesteket, hogy harcra vessék azokat, mert a legközelebbi támadás minden eddigénél hevesebb és elszántabb lesz, minthogy a szövetséges hadvezetés össze mindenáron döntő fordulatot akar kivívni.*

Berlin. Érdekes a Vorwärts mai vezércikke. Az általános helyzettel foglalkozik és címe: *Barátok bajban.* Azt fejtegeti, hogy a világtörténelem minden korszakában végig sajnálkoztak a győztesek és a jóérzésűek mindig a győzteknek fogták pártját, ha valamely kis állam

meri Budapesten — egy színházi ember felesége volt. A fiu már akkor is a babája volt s mindenüvé együtt jártak. Férje nemrég meghalt, de az ifju él. És az asszony is él, éli világát.

Azonban kit látok most bejönni? Schönberger bárónét, a nagy Wallenstein Rózát. Rég nem láttam. Róza, aki valamikor ismert volt az éjszakai Budapesten, aki sokat beszélgetett magáról férjhezmenése, máskor meg öngyilkossági kísérlete révén, aki valamikor azért ment ki Párisba, hogy meghódítsa Loubet elnököt, aki az utóbbi időben teljesen eltűnt. Róza, most ismét emberek közé jár. Fekete haja szökere van festve. A hely, amely neki jut, nincs tetszésére, mert nem látja őt mindenki. A pincért cigarettával kínálja és likőrt rendel. A törökökkel fekete kávéval tölti magának. Vagy egy órán keresztül szemlélődik a még mindig szép, elegáns, ékszerekkel dus Róza, aztán fizet és könnyedén, suhanva, ülépésekkel — mik őt mindig jellemezték — kilibeg a hallból. A pincérek tiszteletteljesen meghajolnak előtte.

Mintha Schönberger báróné távozása jeladás lett volna az általános elmenetelre. Vagy úgy, de-hogy: tizenkeltő van, éjfél, záróra. Menni kell.

K. E.

kövére asszony a legelőkelőbbben kiöltözve, arcán fehér puderréteg. Valamikor abbólélt, hogy a Hársfa utcában szobákat adott ki rendőri felügyelet alatt álló lányoknak, aztán libákkal kereskedett, férjhez ment egy péksegédhez és kifőzést nyitottak. A háboruban hátizsákokat varrtak a hadseregnek. Később ezt a munkát másokkal végeztették, de a pénzt ők zsebelték be. Milliomo sok lettek s most a Ritzbe járnak. A férfi ujjai dagadoznak az izléstelen gyűrűktől. Mikor elmennek, nem tudja, mennyi borraivalót illik adni. Előbb letesz egy koronát, majd zsebre vágja s egy kétkoronást fektet a helyére. Kissé gondolkodik s ezt is felcseréli, még pedig egy tízkoronással. Aztán látja, hogy a szomszéd asztalnál egy őrnagy két darab kétkoronást hagy az asztalon, sebesen eltünteti a tízkoronás bankót s követi a katonatiszt példáját.

Van itt egész sereg eredeti figura, akiket a háború sodort ide a Ritzbe. Ki gyógyne őket mind felsorolni. Többé-kevésbé mind hasonlítanak egymáshoz valamiben.

Nem is nézem őket tovább. Figyelmem egy mély gyászba öltözött hölgyre terelődik. Nyomában egy alacsony, választékosan öltözött férfi lépked. A barátja. Az asszony, — mindenki is-

háboruba keveredett hatalmasabb ellenfelet, mint a burok Angliával, a kislepek részén volt minden rokonszenv. Ez a magyarázata annak, — folytatja a cikk — hogy a mostani világháboruban *Belgium felé fordult a rokonszenv*, viszont Németországot és szomszéd szövetségét azzal vádolják, hogy alattomosan megrohanta a gyanútlan belga népet s jóllehet, a központi hatalmak az egész világgal harcban állnak, vajmi kevés rokonszenv van az ő részükön. Ennek a látszólagos ellentétnek megjelése nagyon egyszerű: a német birodalom és a szövetséges monarchia soha sem ismerte el, hogy gyenge, sőt ellenkezőleg, mind a két állam örökösön dicsekedett hatalmával. *Különösen Németország ingerelte maga ellen az egész világ közvéleményét.* Még ma sem volna késő ezen az elhibázott rendszeren javítani. Okosan tenné a német birodalom kormánya, ha igyekeznék az egész világ és főleg a semleges államok közvéleményét erkölcsi tekintetben maga javára hangolni; ezzel nem kell várni addig, míg azokban az országokban *ellenszenv lesz minden a mi német*, amelyek eddigelé még közömbösen viselkedtek Németország irányában.

Önkéntesek csapatválasztási joga.

(Milyen fegyvernemhez nincs felvétel?)

A meg nem hosszabbított fölmentések lejáratja után sok gondot okozott a bevonulónak, hogy milyen csapattestet és fegyvernemet válasszanak. Nem tudták ugyanis, hogy mely csapattestek közül nyílik mód a választásra.

A honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg most szabályozta ezt a fontos kérdést egy új rendeletben, amelynek főbb részeit alkalmunk van ismertetni a következőkben: Az eddig felmentve volt, de a felmentésük megszűnése következtében jelenleg esetről-esetre bevonulandó, illetve katonai szolgálatra eddig még be nem vont, katonai kiképzésben még nem részesült egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére jogosult, népfölkelésre kötelezettek, illetve egy korábbi rendelettel fogva felvételi engedélyt nyert népfölkelők is csak a bevonulási időpontjukat megelőző napig léphetnek be önként az illető csapattesthez.

Az a körülmény, hogy az illetők mint népfölkelők a közös hadseregbe, illetőleg a honvédséghez osztattak be, a honvédséghez, illetőleg a közös hadsereghez való belépés akadályát nem jelenti. A közös hadseregnél azoknak a folyamodóknak, akik a kiegészítésileg illetékes cs. és kir. gyalog- (tiroli vadász-) ezredhez óhajtanak önként belépni, külön engedélyre nincs szükségük. Azok, akik nem kiegészítésileg cs. és kir. gyalogezredbe óhajtanak önként belépni, a választott pöttestek parancsnokaitól nyerhetnek felvételi engedélyt.

A lovassághoz és az árkászcsapathoz önként belépni óhajtok részére a felvételi engedélyt az illető csapat-, pöttestekre nézve kiegészítésileg illetékes katonai parancsnokság adja meg és pedig: lovasezredenként négy helyre és árkászpötcsapathoz, a gépkocsicsapathoz, a táviróezredhez és az egészségügyi csapathoz további rendelkezésig nincs felvétel. A honvédségnél pedig a gyalogsághoz való önkéntes belépéshez (akár egyévi önkéntesi, akár egyévi önkéntesi karpaszományu hadiönkéntesi minőségben) az illető pötczászlóalj parancsnokságának felvételi engedélyre szükség van. Ilven egyének közül pötczászlóaljanként öt vehető fel.

Azoknak azonban, akik a népfölkelő bemutató szemlén a honvédséghez nyerték beosztásukat és az illetőségüknek megfelelő honvédegyezredbe óhajtanak önként belépni, külön felvételi engedélyre nincs szükségük. A lovassághoz való felvétel iránti folyamadványok, az állításköteles korban, vagy azt megelőző korban álló egyének részéről az illetékes honvédkerülethez nyújtandók be. Lovasezredenként négy jelentkező vehető fel. A honvédtüzérséghez további rendelkezésig nincs felvétel.

Megnyilt az aradi tőzsde.

(Élénk forgalom. — Közel ezer papir cserélt gazdát.)

Nagy érdeklődés és a tagok élénk részvétele mellett nyitották meg ma délelőtt 11 órakor az aradi tőzsdét. Jóval 11 óra előtt benépesült már a Lloyd-egyesület nagyterme, amely a börze helyiségéül szolgál. Egymásután érkeztek: Mülek Lajos dr., Goldschmidt Sándor, Varjassy Lajos dr., Zima Tibor, Fejér Gábor, Hehs Béla, Deutsch Károly, Purgly Emil, Weissenburger Nándor, Fodor Gyula, ilői Adler Andor, Deutsch Andor, Szacsavay Zsigmond, Robitsek Lajos, Éliás Izidor, Nussbaum Zsigmond, Horváth József, Ambrus Gy. Lajos, Obláth Béni, Rosenfeld Hermann, Winkler József, Lustig Ármin, Roth Zsigmond, Herold Antal, Nemes Géza, Zerkovitz Rudolf, Jellinek József, Kenedi Ervin, Flamm Miksa, Sugár Károly, Salgó Béla, Leipniker Salamon, Gara Sándor, Habereger György, Hegyi Albert, Rajz Jenő, Strasser Győző, Bing Hugó, Vörös Henrik, Braun Mór, Reisinger Sándor, Seidner Sándor, Kell Lajos, Rosenberg Arthur, Kornis Márton és mások.

Pont 11 órakor Mülek Lajos dr., a kormány megbízottja köré gyülekeztek a tagok. Mülek dr. meleg szavakban emlékezett meg a nap jelentőségéről. Beszédében hangsúlyozta a tőzsde fontosságát Arad közgazdasági életére. Szavait azzal fejezte be, hogy a kormány nevében üdvözlöi a megjelenteket és áldást kér működésükre. Goldschmidt Sándor alelnök erre a tőzsdét megnyitotta.

Az üzleti forgalom csakhamar élénken megindult. Egyik asztalnál helyet foglaltak: Varjassy Lajos dr. és Zima Tibor tőzsdetitkárok, továbbá Robitsek Lajos és Strasser Győző ügynökök. Rövidesen tömör gyűrűben sorakoztak körülöttük a tőzsde tagjai — és megindult az üzlet.

Az első kötetést Robitsek Lajos közvetítésével Szacsavay Zsigmond csinálta. Vett 25 darab Ipar- és Népbank részvényt 650 koronájával, 50 darab Polgári-t 252 koronájával és 10 darab Aradi Első-t 1950 koronájával. Majd Hehs Béla szólt emelt hangon:

— Veszek Megyeit

Csakhamar megnyilatkozott a kínálat és létrejött a kötés 2560 koronájával. Nyomban utána Fodor Gyula vásárolt Megyeit, de már 2570 koronájával. Strasser Győző rutinizott

mozdulattal szólalt meg:

— Adok Aradi Első-t.

Braun Mór és Vörös Henrich egyszerre kiáltották:

— Veszek!

Mindkettő egy-egy kötetét jegyeztetett be 1960 koronájával.

Nemes Géza: Mi van a Polgárral?

— 52-ért adok! szólt Strasser. 50-ért vetek.

Azután élénk összevisszaságban hangzottak fel:

— Adok Központit 215-ért!

— Veszek Vasipart!

— Adok Villamos részvényt 252-ért!

— Veszek Ipar- és Népbankot 610-ért!

— Veszek Közgazdaságit 220-ért!

Majd Strasser Győző egy új papírt kiáltott közbe:

— Adok Parcellázó bankot 1610-ért!

— Meg van véve! válaszolt, Roth Zsigmond.

Azután folytatódott ismét a hangok zür-zavara:

— Veszek Központit!

— Veszek Aradi Első-t 1965-ért!

— Veszek Közgazdaságit 25-ért!

Majd Robitsek Lajos kiáltotta stentorai hangon:

— Adok Hizlaldát 410-ért!

Erre azután a börzehumor is megnyilatkozott. Az egyik tőzsdetag elküldött:

— Veszek nullás lisztet!

— Veszek zsírt!

Sajnos azonban ezekben a cikkekben kínálat nem mutatkozott. Délután elérte az Aradi Első a legmagasabb kurzusát. Habereger György vásárolt egy kötetét 1980 koronájával. Ezzel a mai börze azután befejezést nyert. Közel ezer papir cserélt gazdát.

Az értékek így zárultak:

Aradi Első Takaréék 1945—1980

Ipar- és Népbank 608—613

Polgári Takaréék 248—252.50

Megyei Takaréék 2560—2580

Központi Takaréék 215—222

Általános 222

Parcellázó Bank 1610

A legközelebbi tőzsdenap pénteken lesz.

További tárgyalás alapjául a következő ter-
vet legyen szabad proponálnom:

Mint hogy szerény véleményem szerint majdnem minden tisztviselőnek megfelelne egy, 3 szoba, konyha, fürdőszoba, cselédszoba, élszoba, veranda és pincéből álló magánház, praktikusság és költségkímélés céljából megfelelőnek tartanám, ha 150 négyszög ölnyi területen a házak egy tervrajz szerint, teljesen egyforma kivételben épülnének, aminek fő előnye az volna, hogy úgy az épületek, valamint azok felszerelése, tömegmunkaképpen volna elkészíthető s így az építkezés tetemesen olcsóbbá kerülne. Akinek esetleg több szobára lenne szüksége, hozzáépítteti a szükségeseket.

Hogy már most az építkezés frontális avagy villaszerű legyen, közömbös. Szerintem a kérdés úgy volna a legcélszerűbben megoldható, ha mindkettőt egyesítenők és pedig olyformán, hogy ámbár a házak a fronton épülnének, belső részük villaszerűen készülnék. Így az összekapcsolás folytán a központi fűtés, világítás és vízellátás kérdése is célszerűbben oldható meg.

Ami a telek megvételét illeti, azt hiszem, hogy tekintettel arra, miszerint a Maros-parton levő mészkő-téglagyár a neki átengedendő területért a városnak négyszögölenként 5 koronát ajánlott fel, a város nem zárkozhatik el a telek átengedése elől, ha négyszögölenként a téglagyár által ajánlott ár kétszeresét, vagyis 10 koronát fizetnénk, amely vételár tíz év alatt a rendes kamatláb mellett volna törlesztendő.

Ez uton kérem tehát az igen tisztelt kartárs urakat, hogy fenti tervemhez való hozzájárulásait, avagy esetleges módosításait az Aradi Közlöny-ben kifejezésre juttatni szíveskedjenek, aminek megtörténte után a legfőbb tenni való egy barátságos értekezlet összehívása volna, ahol az ügyet részletesen megtárgyalhatnánk s a további teendőket az ügy energikus keresztülvételére megtennénk.

A dolognak ekként való elintézése után, csupán egy bankra volna szükségünk, amely az építkezéseket finanszírozná s egy építési vállalkozóra.

Ha minden egyes érdekelt tisztviselő energikus ténykedést fejt ki e téren, az eredmény nem fog elmaradni s minden tisztviselő nyugadt otthonra fog találni.

Az emeletes házak építésének kérdése oly téma, amellyel közelebbről, nekünk tisztviselőknak azt hiszem foglalkoznunk nem kell, mert az sem nem célszerű, sem pedig nem olcsó. Az erre vonatkozó cikk egyedül megszívlelhető része az, hogy „tömörülünk.“

Egy tisztviselő.

Ócska cipőre — ujat.

(Őrizzük meg a régi olpókat.)

Minden kormányintézkedés a fővárosból indul ki s csak jóval később érkezik le Aradra. Érdekes tehát megemlékezni Szerényi báró kereskedelmi miniszternek a fővároshoz intézett leiratáról, mely azzal kecsegteti a közönséget, hogy csupán javításokra tud anyagot adni.

A kereskedelmi miniszter leiratával tegnap foglalkozott a népruházati bizottság, a hol a cipőellátás ügyében új előterjesztést fogadtak el, mivel a cipőigényjogosultságok megszorítása szükségessé vált. Az új rend értelmében cipőre csak annak van joga, a ki a májusi összeírás alkalmával csupán egy pár cipőt jelentett be, vagy pedig a ki igazolja, hogy egy pár ócska cipőt tényleg be is szolgáltatott. Az ócska cipőt az ószere-
seknek kell eladni, a kik arról elismervényt adnak. Az ószerekek azután az ócska cipőket az ócska cipő javítóhelynek adják át.

Ha azonban be is szolgáltat valaki egy pár ócska cipőt és erről igazolványt kap, sőt cipőre utalványt is, ez még mindig nem biztosítja arról, hogy tényleg cipőhöz is jut, bár a cipőutalványok nak bevásárló jegy jogosultságuk van. Ezért senki se adja el az ócska cipőjét, inkább javíttassa. Arra ugyanis van remény, hogy javítási anyag lesz, új cipőről azonban sem a kormány, sem a cipőhivatal nem tud gondoskodni.

Hogy a kerületi cipőhivatalok előtti ácsorgást megszüntessék, abban állapodtak meg Budapesten, hogy kétszáz cipőkereskedőnél ugynevezett igényfelvevő helyeket rendeznek be. Ezek az üzletek „igényfelvevő hely“ táblával lesznek majd ellátva és itt kell megtenni a cipőigényre való bejelentést. A cipőutalványt azonban postán ajánlott levélben küldik majd el. Ezzel az új berendezéssel remélhető, hogy a kétszáz helyre elosztott cipőigénybejelentés következtében könnyebben lehet az igényelbírálás nagy munkáját elintézni.

Természetesen az új rend csak akkor válik be, ha a közönség nem molesztálja jogosulatlan igénybejelentésekkel a hatóságokat. Hogy jogos-e az igénybejelentés, vagy sem, az kiderül az ellenőrzésből és ha sok jogosulatlan bejelentés történik, akkor megbénul a cipőhivatal munkája és megint csak vissza kell térni a régi rendhez, a cipőhivatalok előtti való ácsorgáshoz.

ARADI PROBLÉMÁK.

Tisztviselő-házak.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur! Igen kérem, miszerint a „helybeli Óvár-téren létesítendő tisztviselőtelep“ tárgyában következő soraimnak becses lapjában helyt adni szíveskednék.

Amint az eddig megjelenő, az Óvár-téren létesítendő tisztviselőtelep módozatait tárgyaló cikkekből megállapítható, azok a tisztviselők, akik eddig az ügyvel foglalkoztak, azt mondhatni egyöntetűen, a magánházak építését tartják célszerűnek, a mi természetesen is, mert hisz-
ők tudják azt legjobban megítélni, hogy, mily építkezés felel meg legjobban a célnak.

Tekintettel azonban arra, hogy, eddig csak közelebbről meg nem jelölt tervek jutottak kifejezésre, amelyek a fakir álmukat alvó városatyákat közömbösségükből kivetkőztetni nem tudták, az igen tisztelt kartárs urakat tömörülés és állásfoglalásra, vagyok bátor felkérni.

Megjegyzendő, hogy új cipőt nem ott kell venni, a hol az erre vonatkozó igénybejelentés megtörtént. A cipőutalvánnyal bármelyik üzletben vásárolható cipő.

A főváros tanácsa ma foglalkozott az új cipőrendre vonatkozó előterjesztéssel, azt helybenhagyta és az erre vonatkozó hirdetményt e hét végén fogja nyilvánosságra hozni.

Csempésző fűrdőigazgatóság.

(Bártfa-fűrdő botránya.)

Zboro mellett két csendőr feltartóztatott június 5-én egy kocsi, amelynek kocsisa egy tót parasztlány a csendőröknek azt adta elő, hogy a kocsijában cementet szállít ki a 40 kilométernyire levő Gorlicére. A csendőrök tudták, hogy a cement szabad forgalom tárgyát képezi, nem adták hitelt a kocsis bemonadásának, hanem alaposan átvizsgálták a szekeret és megállapították, hogy cement helyett 25 kg. bab, 150 kg. gabonaliszt és két zsák, körülbelül 200 kg. rozsliszt volt a szekérre felpakkolva. Az értékes szállítmányt azonnal hoppon vetle a csendőrség. Ott Zboron mindjárt jegyzőkönyvet vettek fel és a lefoglalt árut a jegyzőkönyvvel együtt elküldték a bártfai főszolgabírónak, Szakmáry Gézának. A csendőrségi iratokban az állott, hogy a csempésző a bártfai fűrdőigazgatóság, akinek kocsija vitte az élelmicikket, sőt ugyanott még azt is olvashattuk, hogy csercesempészetről van szó, amennyiben Galiciából ezért az áruért benzint akart a fűrdőigazgatóság Bártfára visszacsempészni.

Eddig az egész eljárás közönséges és mindennapos csendőrségi eset, amely a határon napokint előfordul. Ezt a vidéket a bevándorolt galiciások lakják, akik a fufang minden elképzelhető módján végeznek csempész-munkát. Kezdve attól, hogy az asszonyok dohánnal kitömve mennek keresztül a határon és gyertyával kibélelve érkeznek vissza, vagy a férfiak lisztel telerakott kaftánzsebeket szállítanak ki magukon és egészen új, hatszor-bélelt kaftánokkal jönnek meg, a melynek csak a teteje kajtán. Az alja szövet és selyemféle.

A bártfai fűrdőigazgatóság csempészése nem kellett valami tulságos konsternációt a hatósági körökben.

A főszolgabíró, mint minden közönséges csempészést, ezt az ügyet is kiadta letárgyalás végett egyik szolgabírójának, Somogyi Miklósnak. A tárgyalásra beidézték László Lajos bártfai fűrdőigazgatót is, aki valóságban szennyezés vallomást tett. A fűrdőigazgató beismerte, hogy tényleg követtek el csempészést, de azt hangsúlyozta, hogy erre őket a közérdek kényszerítette. A fűrdőigazgatóságnak ugyanis a vasútállomástól a fűrdőbe eddig autobuszok állottak rendelkezésére, amelyek révén megtudták övni a fűrdőközönséget a bérkocsisok zsarolásától, akik a vasútállomástól Bártfafűrdőre 60—60, sőt 100 koronát is elkértek.

A postakincstár a tulajdonában levő két autobuszt az idén is hajlandó volt járattatni és június folyamán, amint az igazgató jegyzőkönyvébe mondta, a fűrdő új tulajdonosának két megbízottja, dr. Székely Lajos és Reichardt József fenjárták a kereskedelmi minisztérium postaosztályában, Csimponériu Dénes műszaki főtanácsosnál és kérték a közlekedés fenntartása végett két autobusziárat sürgős megnyitását, valamint a benzin és pneumatik biztosítását. Csimponériu kijelentette, hogy a járat ellen semmi kifogása, de a kincstárnak biztosított jövedelmen kívül kikötötte, hogy a fűrdőigazgatóság adja a benzint az autóhoz, mert a posta a hadügyminisztériumtól nem tud eleget kapni.

A megbízottak erre kijelentették, hogy megpróbálnak benzint szerezni — a hadügyminisztériumtól, mire Csimponériu, — állítólag — megjegyezte volna:

— Önök vannak Magyarországon legközelebb Galiciához és mégsem tudnak benzint hozni?

A megbízottak megértették a célzást és miután a bártfai postafőnökség forgalomba helyezte a két autót, de a meglevő csekély benzin hamarosan elfogyott, a fűrdőigazgatóság meggyezett egy Baumöl nevű kereskedővel és egy

Farnadi nevű benzinköleszöszövel aziránt, hogy a két bártfai vállalkozó rendszeresen Galiciából fog benzint csempészni Bártfára. A két kereskedő nagyobb összeget kapott, kimentek Galiciába, meg is csinálták az üzletet, azok a galiciások azonban, akik a benzint eladták, kijelentették nekik, hogy készpénzért is csak akkor hajlandók benzint adni, ha a két kereskedő bizonyos mennyiségű felmiszert csempész ki számára.

Itt lép be a cements kocsi a történetbe: ez volt az a bizonyos szekér, amelyen ki akarták fuvarozni a bártfai élelmiszert Galiciába, hogy ezen a révén a postaigazgatóság autójához benzint tudjanak szerezni. A fűrdőigazgatóság tehát nem a saját autójához, hanem egyenesen a magyar királyi postának csempészett, annak a postának, amely a magyar kincstár állami vállalkozása, hivatalos hatósága és mely saját üzeme fenntartásához csak illegitím uton tudott benzint szerezni. A posta különben csak a maximális árat fizette a csempészett benzinnél, de a bártfai járatokon 400 százalékos áremelést vitt keresztül.

A szolgabíró, aki elé az ügy került, a fűrdőigazgatót és a csempészés összes résztvevőit 300—300 korona nézbüntetésre ítélte és enyhítő körülménynek vette, hogy nem saját érdekében, hanem — az államkincstár javára követték el a csempészést s a postával egyáltalán nem is törődött, mintha nem a m. kir. posta lett volna ebben az esetben a tulajdonképeni bűnös.

Egy százados szélhámosságai

(Negyedmiliót csalt ki nemlétező zsirra és élelmiszerekre.)

Egy bécsi cég feljelentésére a budapesti cs. és kir. hadosztálybíró ügyészi tisztje letartóztatta lemhenyi Sigmund Endre cs. és kir. századost, aki a Petzold et Comp. cégtől, továbbá Teschen város polgármesterétől összesen 260.000 korona előleget vett fel azzal, hogy zsirt, szalonnát és más élelmiszereket szerez nekik maximális áron felül és szállítási engedélyt is készít, hogy az árut kivihessék az országból. A százados részben nem tudott — talán nem is akart — árut szerezni, részben a szállítási igazolványok megszerzése is nehézségbe került, úgy, hogy hitegette a klienseit, akik végül is feljelentéssel éltek. Érdekes, hogy az ügyben Bakács Gyula és Sugár Vilmos, a legutóbb letartóztatott két zsirdrágító ügynök is szerepel, már nem is képzelhető árdrágítási ügy, amelybe ez a két hírhedt zsirdrágító ne volna belekeverve.

Pár héttel ezelőtt történt, hogy egy ügynök összehozta a Petzold et comp. bécsi cég megbízottját lemhenyi Sigmund Endre cs. és kir. tényleges századosal, aki azelőtt egy hadosztály bevérlő tisztje volt és így azzal dicsekedhetett, hogy összeköttetései révén könnyen fog szerezni a megszorult osztrákoknak zsirt és más élelmicikket. Jaritz, a Petzold-cég megbízottja 120.000 korona előleget adott át a századosnak, aki arra vállalkozott, hogy háromezer kilogramm zsirt, kétezer kilogramm szalonnát és kétezer kilogramm savanyított káposztát fog szállítani és megszerzi a kivitelhez szükséges engedélyt is. A kapitány a ma már szintén letartóztatásban levő Aczel Károly ügynökkel akarta a zsirt és szalonnát felhajtani. Mindössze azonban csak egy kiviteli engedélyt szerzett, — de káposztára. A savanyított káposztának az eladása különben csak azért történt, hogy az erre szerzendő szállítási engedély és hamis árubevallás alapján csempészze ki a zsirt és a szalonnát is.

A bécsi cég megbízottja azonban, amikor Sigmund százados ezt a szállítási engedélyt át akarta neki adni, nem fogadta el, mert ezt nem tartotta korrekt dolognak, de talán azért is, mert

teljes joggal félhetett attól, hogy a határon elköbozzák a savanyú káposztának bejelentett zsirt és szalonnát. Csakhogy ez a zsirt és szalonna nem volt meg. A százados ugyan napokon át hitegette a bécsieket, hogy az áru megvan, be is van rakva és a szállítási engedély is ki van állítva, ez azonban nem volt igaz. Ellenben az történt, hogy Bakács Gyula hírhedt zsirdrágítóval történt előzetes megbeszélés alapján két detektív állított be Jaritzhoz, az egyik Fuchsnak, a másik Rothnak mondotta magát és kijelentették, hogy le fogják tartóztatni, mert zsirt akart egy savanyított káposztáról kiállított szállítási engedély alapján kicsempészni Ausztriába. A két detektív persze csak áldetektív volt. Az árdrágítók ismert fogása, hogy mikor már fölvevtek az összeget, akkor detektívvá akarnak rájleszteni a vásárlóra, aki erre a legtöbb esetben menekül, mert fél a rendőrségtől.

A bécsi cég megbízottja ebben az esetben is megijedt, hazautazott Bécsbe és a századosnál hagyta az előleget, azonban csak hatvanezer koronát, mert feljelentéssel való fenyegetőzésre hatvanezer koronát már előzően visszaadott a bécsi cég emberének. A bécsi cég erre feljelentést tett Sigmund ellen a katonai hatóságnál. A budapesti cs. és kir. hadosztálybíró ügyészi tisztje azonnal megindította az eljárást, kihallgatta Sigmund Endre századost és az ügy egyéb szereplőit és a terhelő bizonyítékok alapján a századost letartóztatta.

A másik árdrágítási ügyben a budapesti főkapitányságnál tették feljelentést Sigmund százados ellen. Teschen város polgármesterétől 140.000 korona előleget vett fel azzal, hogy zsirt és szalonnát fog szerezni — természetesen jóval a maximális áron felül — a meglehetősen rossz élelmészeti viszonyok közt levő város beszerzési osztálya számára. A százados huzta-halogatta az ügyet, a tescheni polgármester azonban kissé erélyes talált lenni, feljött Budapestre és megfenyegette a századost, hogyha azonnal nem fizeti vissza a 140.000 korona előleget, följelent. Minthogy a pénzt erre a fenyegetőzésre sem kapta vissza, a polgármester a főkapitányságon csakugyan megtette a följelentést, mire a százados ur fizetett.

MŰVÉSZET.

* Modern Kabaré. A szezon a vége felé jár, mindenki siet a mostani műsort megnézni, a mely csakugyan elsőrangú. Pénteken bucsuzik Forrai Mihály és Szegő. Mindkettőt nagyon megszerette az aradi publikum és reméljük, hogy azon a művészköruton, amelyet bucsufel-lépésük után terveznek, ugyanazt a megerdemelt sikert és elismerést fogják aratni, mint amilyent Aradon értek el. A gyönyörű Romy, az ügyes és bájos Návay Ilonka, nemkülönben Csergely is igen ügyesen illeszkednek be az együttesbe. Aradi, a rendező jelenleg spanyolnáthában szenved, de dacára ennek, felép. Természetes, hogy ilyen állapotban nem is produktív az a kiváló, mint amilyent a kabaré nívója megkíván. Az állandóan zsufolt ház nem győzi elismeréssel honorálni a szereplőket, miért is a mostani kiváló számok még péntekig műsoron maradnak.

* Az aradi Zenekonzervatóriumban a beiratások szeptember elsején kezdődnek.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el — —

HIREK

Igy titkos tanácsosné milliós csalással.

(A megcsalt család.)

(Telefon.) A berlini ügyész Lepa dr. tit. jog tanácsos feleségét több milliós csalás és váltohamisítás elkövetésével vádolja. Az eset a következő: Lepa dr.-né, ki előzőleg Hirsch törvénytudó bíró neje volt, ennek halála után második házasságába meglehetősen nagy vagyont hozott.

A házaspár azonban nagy házat vitt, utazásokban, tolettékben stb. a vagyon eluszott és a tanácsosné hamar uzsorások kezébe került. Ezt a férje előtt titkolta. Midőn új és új adósságok fedezetére kellett gondoskodni, utóbb már férje aláírását hamisította. Az esedékességek mindig nagyobbak lettek és már végrehajtásokat eszközöltek a tanácsos házában.

Ekkor barátjával, Gebhardt könyvszakértő leányával szövetkezve, hogy a binárból kimeneküljön, haliszállításokra vetették magukat. Híszékeny gazdag embereknek, hamis okmányokkal és levelekkel bebizonyították, hogy pénzüik rövid idő alatt megkétszereződik, ha rendelkezésükre bocsátják.

Igy aztán közel három millió márkát szedtek össze. Az áldozatok legtöbbször Lepa dr.-né Gebhardt könyvszakértőt mint férjét és titkos tanácsost mutatta be. A legérdekesebb a dologban, hogy Lepa dr.-né a vádhatóság nagy mérvű ideg- és kedélybetegség miatt le sem tartóztatta.

Az eset a német fővárosban nagy szenzációt kelt annyival is inkább, mert az áldozatok mind magas társadalmi állású egyének, kiket nyugodtan a „megcsalt családok” kategóriájába lehet sorozni, mert a rövid időre kölcsön adott százezresekért azoknak 3-4-szeresét kötötték ki maguknak kamatul.

— **A horvát bán bukása.** A horvát válság, rövidesen fordulóponthoz ér, legalább a mai válság személyi vonatkozásait illeti. Mihalovich Antal bán távozása befejezett dolog s az, hogy az általa felterjesztett két osztályfőnök kinevezése nem ment keresztül, már egész kétségtelen jele volt a bán bukásának. Egyszerűen nem akarták megkötni az új bán kezét, a Mihalovich felterjesztésére kinevezett osztályfőnökökkel. Végleges megállapodás az új bán személyében még nincs, az eddigiek szerint báró Skerlecz Iván van ismét kiszemelve.

— **Dsemal pasa, török tengerészeti miniszter Pöstyénben.** Pöstyénből jelentik: Dsemal pasa török tengerészeti miniszter feleségével hosszabb kúrára Pöstyénbe érkezett.

— **Katonai kitüntetések és kinevezések.** A király livnoi Hadfy Imre gyalogsági tábornoknak a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta. Jombart Lajos, Molnár Lajos és Szuhonits György 12-es huszárszázadosokat őrnaggyá, Czárán Kálmán János, Bienenstock József és Fejér Jenő 2-es h. gy. e. főhadnagyok pedig századosok lettek.

— **Hustalan hetek Ausztriában.** Bécsből jelentik: A miniszterelnökségben közéleti kérdésekről tanácskozás folyt a kormány és az agráriusok képviselői között. Főképp a husellátás kérdését vitatták meg. Az agrárius képviselők rámutattak arra, hogy a husellátás mai módja célszerűtlen s hogy a marha-állomány kiméletre szorul, mert különben egészen elpusztul. A husfogyasztással pedig takarékoskodni kell a legnagyobb mértékben s e célból nem lehet beérni azzal, hogy a kormány szaporítani akarja a hustalan napok számát, hanem rendszeresíteni kell a hustalan heteket is. Minthogy a gabona- és burgonyatermes általában kedvezőnek mondható, egnél fogva az agráriusok úgy vélik, hogy a hustalan hét Ausztriában minden zavar nélkül rendszeresíthető. A tudósító még hozzátesszi, hogy ez a fölfogás körülbelül egyhangú és egyöntetű volt a konferencián.

— **Luxemburg bombázása.** Augusztus hó 25-én kora délután az entente hat repülője összesen tizenegy bombát dobott Luxemburg pályaudvarára és városára. Az anyagi kár csekély. Emberéletben nem esett kár.

— **Sopron megkezdte az idegenek kintállítását.** Sopronból jelentik: Mint ismeretes a város nemrégiben elhatározta, hogy az idegen, főként osztrák invázió ellen a legerélyesebben fog eljárni. A városban közel hatezer idegen tartózkodik s ezek nagy része osztrák alattvaló. A rendőrség ezentúl minden idegent maga elé idéz s megállapítja, van-e elfogadható jogcíme arra, hogy a városban tartózkodjék. Ha nincs, azonnal el kell hagynia a várost. Tegnap már katonaság és rendőrség vonult ki a két soproni pályaudvarra az Ausztriából érkező vonatok fogadására. A győri vasut pályaudvarán 60, a Déli vasuton 100 katoná helyezkedett el, mind a két helyen a rendőrség embereivel kombináltan, akinek élén Petkovics Sándor fogalmazó és Brüstli Ferenc felügyelő intézték az igazoltatást. Több száz utast, osztrákokat, akik nyilvánvalóan bevásárlásra jöttek Sopronba, visszaküldték a következő vonattal Ausztriába.

(Az első tőzsde-nap.)

Az aradi tőzsdének lefolyt az első napja és az első nap már magyarázatát adta annak, hogy miért volt eddig az aradi értékpapíroknak olyan alacsony árfolyamuk. Amíg a budapesti tőzsdén az ott jegyzett értékpapírok a tőzsdei forgalomban szokatlannal magas értékek mellett adtak el, addig az aradi értékpapírok a kávéházakban egy-két ember c s e n d e s megállapodása mellett cseréltek gazdát alig változó árák mellett. A forgalom hiánya, a kereslet és kínálat gyöngesége volt az oka az aradi értékpapírok lángha emelkedésének. Ezt az igazságot lehet leszűrni a mai első napnak abból az eredményéből, hogy az első tőzsdei nap pár órája alatt majdnem valamennyi értékpapír emelkedett. Az aradi értékpapírok nem exotikus részvények, hanem jól megalapozott üzleti vállalatok papírjai, amelyeknek szoliditását és belső értékét mindenki ismeri. Csak forgalomba kellett hozni őket s értékük már is emelkedett. Az Aradi Első Takarékpénztár pár óra alatt 1950 koronáról 1980 koronára szökött fel. Az első nap szolgálta tanulmány után most már csak az volna a kívánatos, hogy a tőzsdei forgalom ne csak arra a néhány tucat emberre szorítkozzék, akik azon ma résztvettek. Nagyon helyesen tennék a vidékiek, ha pénz feleslegüket az aradi tőzsdén aradi értékpapírokba fektetnék, melyeknek szoliditásához kétség sem fér s eddig is magas százalékos jövedelmeztek. A most jövő időkben az aradi papírok jövedelmezősége csak emelkedni fog. A tőzsde első napja mindenesetre a siker jegyében folyt le.

— **Egy volt aradi ezredorvos halála.** Kónyi Lajos dr. törzsorvos harcúton szerzett súlyos betegségében Budapesten elhunyt. Sokan öröklőnek még Aradon kedves emlékét Kónyi Lajos törzsorvosnak, aki évekkal ezelőtt Aradon a 3. huszárczrednél volt ezredorvos. Dr. Kónyi a háború első napjaiban a harcútra ment és számos kitüntetést szerzett. Tulajdonosa volt a Ferenc József-rend hadiékítményes lovagkeresztjének a kardokkal, a két signum laudisnak és a Károly csapatkeresztnek. Alig egy héttel ezelőtt levelet írt az elhunyt Kónyi dr. Aradra Mandl Vilmos dr. aradi ügyvédnek, a kivel régi barátság fűzte össze. Levelében szomorú hangon értesítette, hogy a galíciai harcúton szerzett betegségéből kifolyólag súlyos szervi szivbaja támadt és mivel érzi közeli végét, hazamegy Budapestre meghalni.

— **Elhunyt címzetes püspök.** A szátmári káptalan nagyprépostja, hindy Szabó Norbert novii címzetes püspök 76 éves korában meghalt. Temetése ma délelőtt volt az aknasugatagi családi sírboltban. Az elhunytban Szabó Sándor dr. budapesti tiszti főorvos testvérbátyját gyászolja.

— **Sírköavatás.** Egy évvel ezelőtt történt, hogy Lázár Mihály győri állomásfőnök neje és kisleánya eiment fürödni az állomás közepében levő tóba. Fürdés közben a kisleánya a tó fenekén lévő kubikgödörbe esett. Amikor az anya látta, hogy leánykaja eltűnik a vízben, utána vette magát és leányával együtt halálát lelta. Vasárnap volt a tragédiának évfordulója és a sírmlék felavatása. A sírkövetélelén Aradról és a környékről számosan voltak jelen.

— **Kitüntetett lelkész.** Újváros Demeter tábori lelkész az olasz fronton teljesített vitéz és önfeláldozó magatartásáért a király a Ferenc József-rend hadiékítményes lovagkeresztjével tüntette ki a kardok egyidejű adományozásával. Nevezettnek Károly-csapatkeresztrel kívül ez a harmadik kitüntetése.

— **Ahol kockacukrot kapnak.** Aradon hónapokon keresztül nyers cukrot kapott a közönség, majd augusztus hónapban kristálycukrot, de a kockacukrot már csak hirtől ismerjük: — Más városokban ugyiltszik nem így van, mert mint Nagyváradról jelentik, oda megjött az értesítés, hogy egész szeptember havában, sőt egész októberben is a legfinomabb ukrán kockacukrot, még pedig kristálykockacukrot fogja a városi közéleti igazgatóság a közönség számára kiadni. Az első kilenc vagon berakása tegnap már megtörtént és a kockacukor már utban is van Nagyvárad felé. Hamarosan megtörténik a második kilenc vagon utnak indítása is, úgy hogy ebben a két hónapban igazi urak lesznek a nagyváradiak s ott még drágapénzért sem kaphat majd senki a nyers cukorból, a sárgásharna színű, kellemetlen illatú, folyós és ragadós nyerscukorból.

— **Kitüntetett községi jegyző.** Vaja Antal Ótálmán községi jegyzőnek hű és buzgó szolgálatainak elismeréséül az aranvérdemkeresztet adományozta a király. Vaja Antal kitüntetése széles körben kelt rokonszenvet. Mint az Aradvármegyei Jegyző Egylet ügyvezető alelnöke, sok érdemet szerzett karsársai között. — Hivatalt munkásságával pedig teljes elismerését vívta ki. Schill József alispán meleg hangú üdvözlőt küldött a kitüntetettnek.

— **Magyar szálló horvát kézen.** A Liburnia részvénytársaság, amely horvát nagybirtokokból alakult, egyre-másra vásárolja a tengermelléki szállodákat és penziókat. A társaság hétfőn 1,100,000 koronáért Wlassics Antallól megvásárolta a fumei Deák-szállót is.

— **Halálozás.** Bedrich Lajos szemlaki jegyző 68 éves korában ma délután elhunyt. Temetése folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor lesz a gróf Apponyi-ut 12. sz. házból. Az elhunytban Katona Béla miniszteri osztálytanácsos apósát gyászolja.

— **Orosz fogoly fogolytársait akarta megszöktetni.** Egerből telefonálják: A katonai rendőrség megfigyelte, hogy egy itteni kávéházban sűrűn találkoznak hadifoglyok és valamire készülődnek. Wrana őrmester sorra igazoltatta őket és az egyiküknél három utlevelet talált, melyeket a bécsi spanyol konzulátus állított ki Lublinban. A vallatás során kiderült, hogy a hadifogoly Kolozsvárról szökött Ézerbe és Ziegelwarsch Zauvel a neve. Elmondta, hogy az utleveleket Petrakowszki Boris és Pakin Mátyás egri orosz hadifoglyok részére szerezte a spanyol konzulátuson, akik az ő segítségével akartak hazaszökni. Ezért a szivességgel nyolcszáz koronát kapott. Egy budapesti leány, Nurbau Margit segítségével utaztak fel Bécsbe és ott a spanyol konzulátuson orvosi bizonyítványt szereztek. Ziegelwarsch beismerte, hogy három héttel ezelőtt egy Friedmann Leib nevű hadifoglyot szöktetett meg. Ziegelwarschot letartóztatták és Kassára vitték, Petrakowszkit és Pakint a fogolytáborba vitték.

— **Cérrádrágítás.** Teitelbaum Salamon Forray-utcai kereskedő Petkovics Béla rendőrfelügyelő má délelőtt tetten érte, amidőn rejtett cérrakészletéből a maximális árnál drágábban árulta a cérrát. Egy 150 méteres orsó cérráért 18 és 12 koronáért árult. Elkobzott tőle 38 orsó cérrát és feljelentette a rendőrhírszágnál, ahol árdrágítás és a hatósági árak ki nem függesztése miatt megindították Teitelbaum ellen az eljárást.

— **Écsnyvtárakat, hangjegyeket vesz Kerpel!**

— **Acélszakot kapnak a párisi rendőrök.** A párisi rendőrök sokat panaszkodtak, hogy szolgálatukban, mely a mindennapos ágyvás és bombázás alatt veszélyességében vetekszik a fronttal, nincsenek eléggé ellátva védekező eszközökkel. Megirigyelték a katonák acélszakját, mely szerintük jól védené fejüket a röpülő bombaszállánkoktól. A párisi városi tanács sokáig harcolt ez ellen a kívánság ellen, mely az utca népét egészen elmilitarizálja, de végül is engedett és most egy hét óra szürke rohamsisakban állják a posztot a párisi rendőrök.

— **Az orosz fogoly sírköve.** Szeptember hó 1-én d. e. 11 órakor avatják fel az Aradon meggyilkolt orosz fogolyok. Braun Sámuelnek sírkövét az izraelita temetőben. A sírkövet az Aradon levő orosz foglyok összegyűjtött fillérjeiből emelik, részben az elhunyt iránti kegyelemből, részben, hogy ezzel is kifejezésre juttassák a szerencsétlen özvegy és árvák iránti részvétüket. Jelen lesz a felavatásnál a meggyilkolt özvegye is.

— **Jeruzsálem kinn van a vízből.** Berni tudósítónk írja: Amióta a Szent Város angol kézre került, kevés hír jött felőle. Európában mindössze annyit tudtak, hogy az angolok zsidó helyőrséget szerveztek a kikialtított zsidó állam fővárosába, egyetemet kezdtek építeni, restauráltak és csinostottak, hogy megkedveltesse a zsidósággal az angol protektorátus alatt főtámadó Judea gondolatát. Műüket most érdekes, szinte történelmi fontosságra adó mánnal tetézték: vizet adtak Jeruzsálemnek. A szent város ugyanis főnállásának évezret óta abban a hiányosságban szenvedett, hogy nem volt vize. Az angol katonai mérnökök, a mikor saját csapataik számára vizet kerestek, bővizű forrásra bukkantak a várostól néhány kilométer távolságra. A vizet fölfogták és nagy-szerű viadukton bevezették a városba, mely így bőven el van látva vízzel. Alkotásukat per-sze a világban reklamirozzák azzal, hogy mindenki lássa, mi a különbség az angol és a török főnállás között.

— **Halál egy pattanás miatt.** Esztergomból jelentik: Tragikus körülmények között halt el váratlanul dr. Kürz Oszkár ügyvéd, Esztergom vármegye tiszteletbeli árvaszéki ülnöke. Az ajkán kis pattanás támadt, amelyre ügyet sem vetett. Néhány nap mulva dagadni kezdett az arca s a mellében is nagy fájdalmat érzett. — Beszállították a kórházba, ahol kétszer is megoperálták, de már nem segíthettek rajta. Vér-mérgezésben meghalt.

— **A cseh lapok szerint a cseh-tót csapatok mentették meg Páris.** Prágából jelentik: A cseh lapok a Journal de Genève következő jelentését közlik: A cseh-tótok az amiens-i csatában most **másodszor mentették meg Páris.** Oly pillanathban, midőn már minden kockán volt a cseh-tótok a francia hadseregben szilárdan álltak, mint valami diszorség. Százezer német esett el. A cseh-tótoknak negyvenezer halottjuk és nyolcvanezer sebesültjük volt. Foch tábornok a csata után a melléről levette a legmagasabb kitüntetését és azt az angol király nevében dr. Kaderabéknak, a cseh-tótok parancsnokának mellére tűzte. Ezután a francia és angol csapatok elvonultak a cseh-tótok előtt.

— **17 mázsa burgonya elkobozása.** A ségái cigánytelepnek három diszes lakójától kobzott el ma a rendőrség 17 mázsa burgonyát, éppen amikor Gáiban árusították kilóját egy koronáért. Szóval drágábban a maximális árnál. Az aradi rendőrség kihágási bírósága árdragítás, tiltott árusítás és a szállítási igazolvány kiját-szása miatt ítélkezett ma délelőtt felettük. Védelmükre felhozták, hogy ők a burgonyát 90 fillérért vették Zádorlakon és csak tisztességes hasznót számítottak hozzá. Azonban Well dr. kihágási bírő nem vette tudomásul védekezésüket és elítélte őket 15—15 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre. A kihágási bíróság elrendelte a burgonya kiárusítását.

— **Nyaralás — cipő nélkül.** (Panaszos levél.) Az „Aradi Közlönyben a mai napon megjelent „Aradi gyermekek nyaralása” című cikk felhívja az érdekeltek körök figyelmét arra, hogy mikor gyermekeink elmennek messze nyaralni, hát szívünk minden dobbanásával kísérjük őket mindannyian, nehogy olyan szomorúan kezdődjék azok nyaralása, mint másokkal rövid idővel ezelőtt megtörtént. Azonban mit látnak? A hatósági cipészműhely annak idején beszédette a gyermekek cipőit — nagyon helyesen — hogy télviz idejére jó cipőbe járhasanak iskolába. Azonban a rendelet úgy szól, hogy addig nem adható ki a cipő, míg az iskola meg nem nyílik. Most azonban sok apró gyermek napok mulva üdülni menne — ha a hatósági cipészüzlet kiadná cipőit. De ha nem kapják meg s panaszozzák, hogy e nélkül nem utazhatnak, a rövid lakonikus válasz ez: „Maradjanak itthon!” Ilyen és ehhez hasonló apró-cseprő bajokból lesznek a nagy bajok. Azért arra kérjük a város vezetőit, hagyják abba azt a régi üres ígérettel teli rendszert és amit meg-

ígérnek, az ne csak a papíron legyen, hanem a gyakorlatban is érvényesüljön. *Egy apa.*

— **A fémek térítési díja.** A temesvári katonai parancsnokság hadbiztosságának folyó évi augusztus hó 19-én kelt értesítése alapján közhírré teszem, hogy a folyó év tavaszán Arad város területén lefolytatott fémgyűjtés során a cs. és kir. hadsereg és hadtest fegyvertartásához leszállított háztartási tárgyakért járó díjak a m. kir. postatakarékpénztár utján közvetlenül a felek részére fognak kiutaltatni.

— **A spanyol nátha.** A Berliner Klinische Wochenschriftben Julius Citron dr. leírja a spanyol nátha kórképét. Citron dr. szerint a betegségnek három stádiuma különböztethető meg: kezdő stádium, a lázállapot és a láz utáni stádium. A kezdő tünetek rövid ideig tartanak, legtöbbször csak egy napig, ritkán néhány napig. Az első jelek a szörnyű kimerültség, száraz köhögés, a mély lélekzetvétel fájdalmas akadályozása, nem ritkán hányási inger. A lázállapot rázóhideggel kezdődik. A hőmérséklet hirtelen 39.5-re, sőt 40.5-re emelkedik. Könnyűbb természetű esetekben a láz 3—4 napig így marad és 2—3 napon belül fokozatosan megszűnik. Súlyosabb esetekben, amikor kampaikációk lépnek föl (tüdő- és mellhártyalob) a láz továbbra is megmarad. A spanyol nátha beteget mind feltűnően fáradtak, részvéttelenek, apatikusan fekszenek az ágyban és képtelenek bármely fizikai vagy szellemi munkára. — Gyakran nyugtalanul hánykódnak az ágyban, áimatlanságban szenvednek és a lélekzésnél fellépő nagy fájdalmakról panaszkodnak. Fokozott könnyváladék, fokozott izzadmány teszi teljessé a képet, amely a nátha folytán még rosszabbá fordulhat. Feltűnő, hogy a spanyol kór ötven éven túl levő embereknél ritkán lép föl, aminek Citron dr. szerint az az oka, hogy ezek az emberek már mind keresztül mentek súlyos influenzán és a fertőzés ellen immunisak. — Nagy veszedelmet okozhat a spanyol kór oly fiatal embereknél, akiknek még nem volt influenzájuk.

Uj törvényjavaslatok.

(Választókerületek, vármegyék, birtokpolitika, katonai kérdések.)

A Ház felé most huszonegy újabb törvényjavaslat készül az egyes minisztériumokban, amelyek valamennyije a kormányprogramm egy-egy pontját akarja beváltani.

A miniszterelnök-belügyminiszter három, választójogi törvénnyel kapcsolatos törvényjavaslatot készít elő és pedig a választókerületek beosztásáról, a képviselőválasztások feletti (kuriai) bíráskodásról, az összejárhatatlansági törvény revíziójáról.

Ezenkívül a miniszterelnök mint belügyminiszter öt törvényjavaslaton dolgozik, amelyek közül a közegészségügy reformjáról szóló tervezet már készen van, a közigazgatás államosításáról, a vármegyék területének új beosztásáról, a tisztviselők szolgálati pragmatikájáról, a községi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatok tervezetei pedig most készülnek.

Szerényi Béla gróf földművelésügyi miniszter öt törvényjavaslaton dolgozik.

Az új földbirtokpolitika alapelveit megállapító törvényjavaslat tervezete most készül. Az előadói tervezetet már be is mutatták az érdekelteknek és ezzel egyidejűleg még két, a birtokpolitikával kapcsolatos törvényjavaslat készül. A földművelésügyi minisztériumban törvényjavaslat készül ezenkívül: a mezőgazdasági kamarák létesítéséről és az állategészségügy reformjáról.

Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter hat szociális javaslatot készít elő és pedig: az iparbírószágról, a munkáskamarák és munkásrádásztmányok létesítéséről, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyának rendezéséről, a munkások és al-

kalmazottak nyugdíjáról (ez tulajdonképp egy novella lesz a munkásbiztosítási törvény jogkörének kiterjesztéséről), a nők és gyermekek munkájának aszbalozásáról és védelméről, a műszaki (mérnöki) kamarák létesítéséről.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is terjeszt ősszel javaslatot a Ház elé: az iskoláügy reformjáról.

Popovics Sándor pénzügyminiszternek is megvan a nyárra a külön foglalkozása: A pénzügyminisztériumban készül a törvényjavaslat az 1918 '19-iki költségvetési év költségelőirányzatáról.

Ezen 21 törvényjavaslaton kívül készül még egy törvényjavaslat, amely a 48-as alkotmánypart megalakulásánál döntő szerepet játszó katonai kérdés mielőbbi rendezését kívánja biztosítani.

KÖZGAZDASÁG.

Ne siessünk a bor eladásával!

(Bortermelők érdekei.)

A nagyváradi hegyközség tagjai — mint nekünk jelentik — közgyűlésükön elhatározták, hogy felhívást intéznek a termelőkhez abban az irányban, hogy az idei bortermés értékesítésénél együtt és közösen járjanak el. A bortermelők rájöttek arra, hogy a mostani magas borárakhoz viszonyítva a legkisebb haszon magának a termelőknek jut. A határozat szerint a legközelebbi termés értékesítésekor a közösen megállapított ár lesz irányadó. Ezzel kapcsolatosan Székely Sándor elnök ismertette az alakulóban levő Érmelleki és Nagyváradi Bortermelők Szövetsége célját és programját, amely vállalkozás épen a bortermelők előbb említett érdekeit szolgálja. A szövetség részvénytársasági alakban szerveztetik s nemcsak borok vásárlásával és eladásával, hanem a szövetség tagjai részére a szőlő műveléséhez szükséges anyagok, eszközök megszerzésével és hitelnyújtásával is támogatja az érdekkörébe tartozókat.

Az ülésen szóba került a folyó évi bortermés eladásának ügye. Egyesek irányár megállapítását kívánták, amely a gazdaközöniséget nagyjában tájékoztatná arról, hogy kötései minő ár mellett eszközölheti. Az az általános vélemény alakult ki, hogy a bor árát az illegitím kereskedelem most erősen lenyomni igyekszik, hogy így alacsonyabb árban vásárolhassa össze a mustot. Ezen manőver ellen a bortermelőknek össze kell fogniuk. Fix irányarat a jövő havi közgyűlésen fognak megállapítani, a mikor a szüreti idő megállapításáról lesz szó. (Többek nézete szerint a jelenlegi irányár minimálisan 700 korona lehet hektónként.)

Akinek a szüretre hitelre van szüksége, nincsen elegendő edénye, avagy pincével nem rendelkezik s így esetleg kénytelen termését eladni, annak azt a jánlja a közgyűlés, hogy ne elhamarkodott olcsó kötésnek, borának elköttyavetyéléssel szerezzen költséget. Adja át tárolás, kezelés és értékesítés végett termését a szövetségnek, hogy azt a konjunktúra kedő kibocsátásával bocsássa forgalomba.

Kiadták egyben a jelszót: „Gazdák, ne siessünk a bor eladásával!”

— **A Polgári Takarékpénztár fiókot nyit Ujaradon.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár a fuzló folytán programmba vett vidéki terjesztését egy újabb fiókkal gyarapítja. Mint hírlík, megvásárolta az ujaradi piactéren lévő Heller-féle házat, melyet még az ősszel modernül át fogja alakítani s ott nyitja meg ujaradi fiókját. Ezen újabb fiókkal a Polgári Takarékpénztár fiókjainak száma négyre emelkedett (Almáskamarás, Aradszentmárton, Elek, Ujarad) s Arad környékén levő legegészségesebb és legjobb községeit öleli fel.

— **Földárlejtés.** A gazdasági szék szeptember hó 2-án d. e. 10 órakor az eddig Osztóin Szvetozár által béreit 32 holdat kitevő föld bérbeadására a városháza tanácstermében nyílt város árverést tart. Kikiáltási ár holdanként 32 korona. Bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százaléka teendő le.

Két honvédfőhadnagy súlyos afférja.

(Egy mámoros bál éjszaka története.)

Márkus Árpád és Zelinka Márton főhadnagyként esete foglalkoztatta tegnap a kolozsvári tábori bíróságot.

Márkus és Zelinka főhadnagyként, az elmúlt télen az I. Armeé Kolozsváron állomásozó Austausch-lagerhez voltak beosztva szolgálat-tételre. Márkus a háború alatt nősült meg. Mint sebesült, egy kórházban ismerkedett meg Babáry József cigányprimás leányával, aki mint önkéntes ápolónő működött körülötte. A főhadnagy szerelemre gyuladt a csodaszép leány iránt és az ismeretségből néhány hónap múlva házasság lett. Egy vidám dárvidón aztán, melyet a helyőrség tisztikara rendezett a színpadon, Márkusné megismerkedett Zelinka főhadnaggal. A dolog úgy történt, hogy Márkus egy kis házi perpatvarból kifolyólag nem kísérelte a mulatságba feleségét, aki erre megkérte Vattay Vince iparfelügyelő feleségét, hogy gardirozza. Zelinka minden lehetőséget követett, hogy a szép Márkusnéval emlékeztetése tegye a mulatságot, ezért folytonosan mellette volt és pezsgős vacsorát rendezett az 5. számú páholyban, ahol azután tetőfokára hágott a vidám hangulat. A vacsora után Márkusné reggelig mulatott és táncolt a főhadnaggal és egy ízben a színpad kulisszái mögött nyomtalanul eltűntek.

Ennek az eltűnésnek aztán az lett a következménye, hogy Márkusné leverten és nagyon kínos hangulatban távozott a bálból, sőt rossz kedve napokon keresztül sehogysem akart meg szünni. Férje néhány napig nem gyanította ennek a levertségnek okát, egyszer azonban az asszony zokogva vallomást tett és elpanaszolta, hogy azon az emlékeztető mulatságon Zelinka főhadnagy visszaélt védtelen helyzetével és azzal a gyöngye hágnalattal, amit a szokatlanul nagymennyiségű pezsgő idézett elő. Ennek a vallomásnak következményeképpen másnap, március 18-án reggel Márkus megjelent Zelinka hivatalában és egy nyilatkozatot tartott elő, mely szerint Zelinka kötelezi magát arra, hogy a történetek alapján Márkusnéval feleségül veszi. Zelinka azonban megtagadta a nyilatkozat aláírását, mire szökváltás keletkezett és Márkus felindulásában revolvert fogott Zelinkára. A revolver nem sült el, de az atléta erejű Márkus rárohant vetélytársára és a revolverrel agyba-főbe verte úgy, hogy az hetekig volt kórházi kezelés alatt. Ezeknek a kemény ütéseknek olyan nyoma maradt Zelinka koponyáján, hogy az orvosszakértők a zúzódásokat sokáig lösebnék tartották.

Az ügy ezek után az I. hadsereg tábori bírósága elé került, ahol a katonai ügyészség úgy Márkus, mint Zelinka ellen vádat emelt. Zelinka ellen azért, mert az ominózus bál éjszakai Márkusnéval szemben a legvégső indulatokig ragadtatta magát, Márkus ellen pedig azért, mert Zelinka sérelmére az emberölés kísérletét követte el. Márkus ügyében a főtárgyalást még május 18-án megtartották. A tárgyalás izgalmakban bővelkedő jelenetei után a bíróság Márkust, védőjének, dr. Ausch Jenőnek hatásos védőbeszéde alapján felmentette a vád alól.

A Zelinka elleni ügyben azonban ugyanakkor nem lehetett megtartani a főtárgyalást, mert még mindig kórházi kezelés alatt állott. A bíróság ezután június 28-ára tűzte ki Zelinka főtárgyalását, de ekkor sem tudták megtartani, mert az egész skandalum koronatanója, Márkus Árpádné, azzal az indokolással, hogy

vakbélgyulladás következtében éppen az előző estén megoperálták, nem jelenhetett meg.

A tábori bíróság tegnapra tűzte ki ismét a főtárgyalást, melyen Zelinka védőjével, dr. Lévy Rudolf budapesti ügyvéddel jelent meg. Márkusné ezúttal is elmaradt. Távolmaradását a budapesti dandárbíróbetegség címen igazolta. Ellenben óriási számmal jelen-

Az angol kormány kizárja a fronton levőket.

(Clemenceau nem meri megengedni a katonáknak a szavazást.)

Berlin. A Frankfurter Zeitung jelentései szerint: Párisi kormánykörökben nagy izgalommal várják azoknak a tanácskozásonak a befejezését, melyek Anglia és Franciaország vezető férfiainak között a decemberi angol képviselőválasztások ügyében indultak meg. Az angol kormány eredetileg a közvélemény nyomása alatt azt tervezte, hogy a fronton levő katonákat is szabadságolja a választások idejére, a francia kormány azonban nagyon hevesen tiltakozott ez ellen, még pedig azzal a megokolással, hogy ha a francia harctéren levő angol katonák részt vesznek a képviselőválasztásokon, akkor Franciaországban is meg kell majd engedni a katonai szolgálatot teljesítő polgároknak a szavazást. Ettől Clemenceau nagyon fél és úgy látszik, tiltakozásának meg is lesz az az eredménye, hogy a brit kormány a decemberi választásokból kizárja a fronton levőket. Lloyd George kormányának e miatt a saját ellenzékével gyűlök meg a baja, mert máris heves agitáció indult meg a frontkatonák ellen készülő jogfosztás miatt.

London. Az angol vezérkar augusztus 26-án ezt a hivatalos jelentést adta ki: Csapatunk hajnali három órakor a Scarpe szakaszán támadást kezdtek és kielégítően haladnak előre. A déli harci fronton vonalainkat a Somme mindkét oldalán kissé előretoltuk és a vasárnapi előhaladást folytatva, Mericourt irányában előre-

A lerongyolt vasut.

(Mindent papírból pótolnak.)

Papírulessen fogunk ezután ülni, ha az államvasutak első osztályán utazunk is. A háború négy esztendeje nemcsak a harctereken végezte el a pusztítást, amely a célja, a lényege, a tartalma, a hivatása, hanem derekasan lerontot elpusztított a front mögött is mindent, ami anyag vagy ideál.

Kiürült a fehérneműs szekrény és megcsapant garderórok tartalma, cipőkészletekről pedig ma már beszélni sem lehet. Lerongyolódunk testileg is, miután lelkünkben rég elvesztettük az emberiség emelkedettségébe, a kulturába, a népek öntudatába vetett minden hitünket. Emberek és intézmények sóvárogva várják a béke utáni újjászületést s boldog az, akinél ez csak idő kérdése és nem egvuttal pénzügyi probléma is, még pedig a megoldhatatlanok fajtájából való.

A magyarországi vasutak éppúgy kivették részüket a háborús szenvedésekből, mint akár-melyik másé. Ennek az országnak három határát nyaldosta a harcok tüze s ami katonát és anyagot megvett az országot teljes félkörben körülvevő front, azt mind az államvasut szállította oda és szállította vissza. Csodálatos, ha elfelejtette magát, ha orvian felül produkált, ha tankrement és lerongyolódott?

tek meg a bíróság által ez alkalommal meg sem idézett tanúk, akik izgatott kíváncsisággal várták a pikantériákkal bőven fűszerezett ügy befejezését.

A zárt tárgyalás délután 5 óráig tartott és ekkor kiderült, hogy a színházbéli mulatságon történtek epilógusa még mindig nem érkezett el, mert a tábori bíróság nem ítélkezett Zelinka felett. Azzal az indokolással ugyanis, hogy Zelinka már nincs tábori kötelekben, a tábori bíróság illetéktelennek mondta ki magát és áttette az ügyet a budapesti honvéd dandárbíró-sághoz.

jutottunk. Az ellenség vasárnap este Bapaumetől délre és északra erős ellentámadásokat kezdett. Baocourt, Labbaye és Fevreuil vidékén a támadásokat visszavertük. Fevreuiltől északra szuronnal védekeztünk, az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk és foglyokat ejtettünk. A késő este ugyanezen vidéken intézett német támadás szintén sikertelen volt. Fevreuil kezünkön maradt. Moritól és Prozillettől délnyugatra megjavítottuk állásainkat. A harci fronton most nagy eső esik.

Páris. A francia vezérkar 26-án délután három órakor kiadott jelentése így szól:

Meglehetősen élénk tűzérési harcok Roye vidékén, Bauvraignes, valamint az Aillette és az Aisne között. Az ellenség két rajtaütése a Vogezekben eredménytelen volt. Foglyokat ejtettünk. Az arcvonal többi részén az éjszaka nyugodtan telt el.

Genf. A Havas-ügynökség tegnapi harctéri kommentárja közli, hogy a francia harci fronton pillanatnyilag nyugalom állott be. Az Oise mindkét oldalán tűzérési harc dúhög.

Genf. A legújabb oroszországi jelentések szerint a kazáni kormányzóságban levő cseh bandák súlyos vereséget szenvedtek. Az itt harcoló fehér gardistákkal együtt a kormány csapatai körülzárták őket. Kazán kikötőjét a vörös garda bombázta és az ágyúzásnak több nagyobb hajó esett áldozatul.

A magyar vasutak régi elegáns kupéira nem lehet ráismerni. Függyöny nincs az ablakokon, az ülések rongyosak, szükségszerűen foltozottak, a kárpitozás foszlányokban, az ablaksziják levágva, a másodosztályú fülkékben fapadok kerültek a bőrülések helyére, a bársony és plüss bevonatok eltűntek s ma az üléspárnák zsákvászonnal bélelt fonákján ajánlatosabb ülni, mint a valamikor puha és díszes ülőkéken.

Ez az állapot azonban soká már nem volt fentartható. Most olvassuk, hogy az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy javítás alá vételi a fülkék belsejét s minthogy bársony és plüss nincsen, papírszövetet fogják az üléseket bevonatni. A háború nagy mester s különösen a pótlóanyagok alkalmazása terén tette találatonnyá az embereket. A vasut példánul az eltűnt ablakszijákat is papírszövetből készült hevederekkel fogja pótolni. Hogy az ablakfüggönyök helyére is papírszövetből készüljenek új függönyök.

Gondoljuk mindezekhez még azt, hogy vasúti kerekeket már a háború előtt is készítették öntöttvas helyett papírmásból, sőt voltak szakértők, akik szerint a ruganyosabb papírkerék jobban bevált, mint a vashól készült merev és nehéz kocsikerék s ha így végigné az ember egy ilyen háborús kiállítású kocsin, akkor igazán meg kell gondolnia, hogy felüljön-e rá s ne korcsos-e inkább maga is valamely pótlóanyagot, amelylyel helyettesíteni lehetné az — utazást.

Békekabinet alakul Hollandiában.

(Az ententenál haro folyik a legelső békeszóért.)

Bern. Hágai lapok jelentik, hogy Vilma királyné kormányalakítási megbízást adott van Nispen volt vatikáni holland követnek. Van Nispen főként a katolikus és pacifista pártok támogatására alapítja kormányát, melynek az lesz a programja, hogy a semlegesek ligáját a mielőbbi béke érdekében létrehozza. Nispen eddig, mint vatikáni követ, a pápa mellett buzgólkodott a béke közvetítése érdekében. Kijelentése szerint legenergiusabb akcióra készül, hogy a véres háborúnak mielőbb véget vessenek.

Zürichből jelentik, hogy a svájci sajtó behatóan foglalkozik Solf német államtitkár beszédével és Cecil lordnak az államtitkár beszédére adott válaszával. Különösen a semleges békeközvetítést fejtegetik. A harc akkorül folyik, hogy melyik fél ejtse ki a legelső békeszót. A hajlandóság mind a két részről nagy a békekötésre, de egyik sem akar gyöngébbnek mutatkozni mint a másik. Angliában az a gondolat, hogy a németeket sikerül legyőzni, mindenképp tűzbe hoz. Amerika is a békekötés mellett foglal állást, mert kívánja a vérontás befejezését. Ugy Londonban, mint Berlinben csak a békéről beszélnek. Ez a tény méltán bátoríthatja a semlegeseket, hogy szolgálataikat a békére felajánlják.

Bécs. Egy előkelő diplomáciai személyiség a következő érdekes kijelentést tette egy hírlapíró előtt: Azokban a kijelentésekben, amelyeket Lord Róbert Cecil Solf államtitkárnak adott, határozottan fel lehet ismerni a haladást a béke felé, amikor egy ilyen hírhedt háborus uszító, mint Cecil, a fontos ütközőpont körül sok kérdésben kitérítőnek látja a német kormány álláspontját, akkor ezeket a szavakat örömmel és megelégedéssel kell tudomásul venni. Ezt nem zavarhatja meg az sem, hogy a lord nyilatkozatának végén Németország leveréséről mondott nagyhangú frázisokat. Így ítéljük ezt meg nálunk illetékes helyen is. Két-

ségtelen, hogy Cecil szavaiban nem visszaesést, hanem örvendetes javulást látunk.

Zürichből táviratozzák: Moszkvai jelentések szerint a délorosz szovjetkongresszusban az Oroszországban végbement zavarokról érdekes közléseket tettek. Az összes szónokok ecsetelték a kormány veszélyes helyzetét. Megtörtént, hogy a parasztok egyes helyeken megtámadták abolszeviki kormány embereit és sok tisztviselőt megölték. Egy helyiségben a szovjetkormány népbiztosát az országos bizottság 8 más tagjával egyetemben lötték agyon. Nagyon fenyegető a forradalmi szociálisták magatartása, akik a kormánytól börtönben levő hűveik kibocsátását követelik és a kormányhoz ultimátumot intéztek. A Moszkvába vezető vasúti vonalak nagyrésze szét van rombolva. Ezért a fővárossal hosszabb idő óta vasutal nem lehet közlekedni. Verhovszki volt orosz hadügyminisztert a kitört zavarokkal kapcsolatban hadbíróóság elé állították.

Zürich. A Züricher Tageszeitung jelenti Párisból, hogy a francia fővárosban levő helyőrségeket a frontra vitték. A kaszárnyák kiürültek, mert a kiképzés alatt álló valamennyi csapatkötelekeket is beszállásolták már, hogy ezeket végső tartalékként a harctéren felhasználják. E hírek szerint az entente hadvezetősége öszre mindenáron ki akarja erőszakolni a békét.

A Corriere della Sera heves támadást intéz Sonnino külügyminiszter ellen és azt írja, hogy Sonnino magatartása veszélyezteti az olaszoknak osztrák területre támasztott igényeit. Sonnino az oka, hogy Wilson nem írta alá a londoni egyezményt és ő az oka, hogy az Egyesült Államok nem bocsátanak Olaszország rendelkezésére elegendő haderőt az Ausztria-Magyarország elleni harcokban, hanem egész hadseregüket Németország ellen küldik. A lap cikkét így fejezi be: Sonnino hibájától a hazatérésig csak egy lépés.

(A 107. gyalogezred strassburgiakból és karintiakból alakított új ezred. Ez új csapattest a Hét község fensikjén ez év júniusában és júliusában már hervadhatatlan érdemeket szerzett.)

— Montegról légió Olaszországban. Genéből táviratozzák: A Times szerint Olaszországban Danilo montegrói herceg kezdeményezésére montegróiakból álló légiót alakítottak, amelyet nemsokára a harctérre küldenek.

— Wilson nem köt külön békét. Berlinből táviratozzák: A National Zeitung prágai jelentése szerint Wilson elnök kijelentette, hogy semmi körülmények között sem fog a négyes szövetségnek egy államával sem külön béketárgyalásokat kezdeni.

— Újabb vádak a Bratjanu testvérek ellen. Bratjanu volt miniszterelnök testvérei ellen újabb az a vád is felmerült, hogy annak idején, amikor a nagy visszavonuláskor kétségbeejtő volt a vagonhiány, egész vonatokat használtak a maguk vagyonának megmentésére. — Mikesku képviselő a kamarában teleplezte ezt a dolgot és egy esetet hozott fel, amelynek valódiságát mivel szemtanú volt, becsületzavával erősítette meg. E szerint 1916—17. telén találkozott egy tehervonattal, amely szarvasmarhával volt tele, amelyet katonák kísérték. Megkérdezte, kinek a tulajdona, mire azt a vá-

laszt adták a katonák, hogy az állatokat a Bratjanu család birtokairól szedték össze. — Mialatt tehát — mondotta Mikesku — katonáink a vasúti kocsik tetején, mert belül nem kaptak helyet, a hidegtől elpusztultak, az alul különvonatok szállították el a Bratjanu-család marháit és mialatt a lakosság állatállománya takarmányhiányban éhenhalt, az alatt a Bratjanu-család állatait államköltségen hízalták.

MODERN KABARÉ.

Központi Szállóda Salacz-utca.

Szerdán, augusztus hó 28-án

Teljesen új műsor és magánszámok.

Borzalmas éjszaka. Táncos némajáték Rummyval a főszerepben.

Don Juan. Kabaré-tréfa.

Samu mint diplomata. Bolőzsa!

Gergely Emmy új szólóval. Ardal Endre, Návay Ilonka új számokkal. Azonkívül Rummy, Forray, Radnay, Harbányi, Szeghő, Hausé Candé új dalai.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

Tánckaszinó a Központi szálló télikertjében. Az előadások naponta tíz órakor kezdődnek. Előadás után parkett tánc. Belépődíj 2 korona.

A szerkesztősről felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Örv. Bedrich Lajosné szül. Gere Ida saját, úgy gyermekei Ilona, férjével Katona Béláné, Idus és az alólírott nagyszámú rokonság nevében is mély fájdalommal tudatja, hogy a gondos, férj, a legjobb apa, jó nagyapa, rokon és jóbarát

BEDRICH LAJOS,

Szemlak község főjegyzője, Aradvármegye törvényhatósági bizottságának tagja.

folyó évi augusztus hó 27-én, délután 2 órakor, áldásos és munkás életének 68-ik, és zavartalan boldog házassága 42-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.

A boldogult hált tetemei augusztus 29-én, délelőtt 10 órakor fognak gróf Apponyi Albert-út 12. sz. a. gyászházából a református egyház szertartása szerint a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Áldás emlékére! Béke poraira!

Arad, 1918. augusztus 27.

Katona Sándor, Katona Ilonka, Katona Erzsébet unokái, Katona Béla, miniszter oszt. tanácsos, veje, nyírmegyei dr. Gere Gyula, vezérőrtörzsorvos és neje szül. Tarnay Gizella, nyírmegyei Gere Kálmán, műszaki főtanácsos, sógorai és sógornője, dr. Kovács Gyula és neje szül. kató. Eda, Kovács Vilma férj. Navrátil Jenőné, Gere Gizella férj. dr. Supka Gézáné, unokahugai és öccsei. 15

Varga Imre első temetkező intézete Arad, Andrássy-tér 12. Telefon nappal: 37. Ejjeli szolgálat: 738.

LEGUJABB HIREK.

Királyunk a szász királynál.

(Uj ezredtulajdonos.)

(Telefon.) Károly király és Zita királyné Hunyady gróf, Burián gróf külügyminiszter, Clary grófnő helyettes főudvarmesternő, Eszterházy gróf, a királyné főudvarmestere és a szokásos kísérettel Drezdába utaztak, hogy a szász királynénál bemutatkozó látogatást tegyenek.

Az Elbe melletti Teschenben az udvari vonatra szállott az öfelségéhez beosztott diszszolgálat, amely Sweinitz gyalogsági tábornokból, Suffert ezredesből és von der Horte alezredesből állt, valamint a királynéhoz beosztott szász diszszolgálat. Az uralkodó pár az utazás folyamán fogadta őket.

Károly király a következő legfelsőbb kéziratot adta ki:

Felsőleges nagyhatalmu fejedelem, különösen kedves nagybátyám! Belső óhajom, hogy a hű fegyverbarátságunk, amely hadseregemet a vitéz szász hadsereggel egybekapcsolja, újból kifejezést adjak. Kinevezem felségedet a 107. számú gyalogezredem tulajdonosává őszinte barátsággal és teljes tisztelettel Felsőged szerető unokaöccse Károly, s. k.

Villamos erőre berendezett tűzifa fűrészelő gépek

olcsó vágási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások ől- és waggonszámra jutányosan eszközöltetnek.

Tűzifa utalvány nélkül is kapható.

Holländer Alfréd

Marosparti Tűzifa Telepen. 5879

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

ECETSAV

vegytisztá, 50 fokos. étkezésre alkalmas, kicsinyben és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

fűszerüzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámított ballonban vagy kis hordóban 15 klg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

1912—1918. kh.

HIRDETMEY.

A vendéglőkben és egyéb nyilvános étkező helyiségekben az ételek és italok kiszolgálásának és árának szabályozása tárgyában a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

Budapest székesfőváros területén, a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban, valamint a 10.000-nél több lakossal bíró községekben a jelen rendelet életbelépésétől kezdve a vendéglőipar csak a jelen rendeletben megállapított szabályoknak megfelelően üzemeltethető.

Az 1. §-ban megjelölt nyilvános étkező helyiségek az általuk kiszolgált étel- és italokért felszámítható legmagasabb árak szempontjából üzemmérségeik mértéke szerint osztályokba sorozhatók.

Az érdekelt kötelesek a jelen rendelet életbelépésétől számított 3 napon belül s ez után újból minden hónap 1. és 3. napja között az illetékes helyi árvizsgáló bizottságnak étel- és árabszabásukat és teríték-árabszabásukat jóváhagyásra bemutatni.

A jelen rendelet 1. §-a alá eső minden nyilvános étkező helyiség déli 12 órától délután 3 óráig, este pedig 7 órától 10 óráig — a nyári időszámítás tartama alatt 7 órától 11 óráig — köteles terítéket kiszolgáltatni, melyek terítékeiket kétféle összeállításban kötelesek rendelkezésre tartani s ezek közül a kívánt terítékeket a vendég választása szerint kiszolgáltatni.

A megjelölt étkező helyiségek tulajdonosait a terület szerinti illetékes árvizsgáló bizottság arra kötelezheti, hogy a 3. § szerinti terítéken kívül még aprított húsból vagy belsőszerkeztől készült ételeket (pörkölt, gulyás, tokány, továbbá máj, pacal, borjúláb stb.) ugyiszintén legalább egyféle főzeléket is hűtőszekrényben szolgáltatassanak ki.

A jelen rendelet hatálya alá eső étkező helyiségekben az étlapon szembevethető helyen kell feltüntetni.

A teríték keretében kiszolgáltott egyes ételadagok legkisebb mértéke a következő: leves 2 deciliter, busétel 10 dekagram, főzelékkörlet 2 deciliter, egyéb körlet 15 dekagram, főtt tészta 15 dekagram, sült tészta vagy telfújt 12 dekagram.

A jelen rendelet hatálya alá eső minden étkező helyiségben az étlapon olyképen kell kifüggeszteni, hogy az már az utcáról is könnyen olvasható legyen.

Aki a jelen rendeletnek vagy az Árvizsgáló Bizottságnak a jelen rendelet alapján tett valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az a 31572—1918. M. E. számú rendelet 3. §-ának büntető rendelkezései alá esik.

Ez a rendelet a kihirdetésnek napján lép életbe.

Felhívom a vendéglők, éttermek, szállodák, penziók és minden más nyilvános jellegű étkező tulajdonosait, hogy a rendelet 3. §-a értelmében étel-árabszabásukat és teríték-árabszabásukat jóváhagyás végett a helyi árvizsgáló bizottság h. elnökénél, Vannay Gyula tanácsnoknál 3 napon belül törvényes következmények terhe alatt mutassák be.

Arad, 1918. évi augusztus hó 16-án.

Bittner Róbert, főkapitány h.

Bécsi előkelő leánynevelő intézet

Karola v. Kaszaly, Exzellenz Ilma v. Selwagen összeköttetésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv, zene, ének-, bentlakó, félbentlakó és bejárók részére. Bőséges, kitűnő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11—1 óráig, d. u. 3—5 óráig. 9140

Wien, VIII. Langgasse 85. Tel interurb. 52997B

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2, literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban csúszik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit!! Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzletében

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

1918. évi 4303. sz.

Bükk makktermés értékesítése.

Az alsódombról (székhelye Marosborsa), máriaradnai és marosnagyvölgyi m. kir. erdőgazdálkodások ez ideig bükk makk termésének egy része 5 (öt) csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog értékesíteni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1918. évi szeptember hó 16-án délelőtt 12 óráig nyújtandók be a M. kir. főerdőhivatalhoz Lippa (Temes megye), ahol azok szeptember 17-én délelőtt 9 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

A csoportok beosztását feltüntető kimutatás az árverési és szerződési feltételek ajánlati űrlap és boríték a lippai m. kir. főerdőhivaltól díjtalanul szerezhetők meg.

Érdeklődők részére előzetes értesítés esetén a makkoltatási területek bemutatására az illető erdőgazdálkodások egy altisztet fognak rendelkezésre bocsátani.

Lippa, 1918. évi augusztus hóban.

6144

M. KIR. FŐERDŐHIVATAL.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arcuk és ajkuk üde, piros színét visszavarazzsólják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat nyorúak a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzletében

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

Poloskák irtására egyedüli biztos szer a

„Phenolcav“

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve 1/2 kgros csomag 6 korona.

Circa 15 köbméter gőzölt, szelézett,

bükk fűrészanyag,

40 és 53 mm.-es erősségben,

eladó.

Cím: Stefán H., Erzsébet-körút 2. Telefon 1129. 6158

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző papirzsinoggal.

A folytonos gyártást zavarok a nyersanyagnehéz beszerzése folytán kelt, hogy a következő naponban lezár egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kintinó Raffapótló papirzsinogunkat, kapható bá mily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításra a

Papíráruhári és Kereskedelmi R.-T.-nál

Budapest, VII., Rákóczi-út 6.
Sürgőnycim: Pa-Intextil. Telefon 83—88.

19517—1918. kh.

HIRDETMEY.

A m. kir. Ministeriumnak az egyes vegyészeti nyersanyagoknak és termékeknek a vámkülföldről való behozatala tárgyában kelt 3410—1918. M. E. sz. rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

Vámkülföldről a magyar szent korona országainak területére a jelen rendelet életbelépése után behozott alább megnevezett áruk a belsődon kizárólag csak a Magyar Vegyészeti Kúkereskedelmi Részvénytársaság (Budapest, V. Mária Valéria-út 13.) által hozhatók forgalomba. Ezek az áruk a következők:

Borax és horvegületek: Kénkövánd, kén-falepároló ipari termékek, az ecetsav és a faszén kivételével: porkő és borkósav; mojlékszen, vasgálic, rézgálic, toluol, fenol, naftalin, xylo; gyógyszerek és droguák a m. kir. ministeriumnak a gyógyszerek és gyógyszerkészítmények forgalmának szabályozásáról kiadott 21600—1918. M. E. számú rendeletében felsorolt „Nyilvántartott gyógyszerek“ kivételével: lykpodium, azok a vegyészeti termékek, amelyek az osztrák-magyar monarchia két állama szerződéses vámtarifájának 622 tétele alá esnek, ásványi foszforok, kénsavas ammoniák, japán kámfor.

Aki a jelen rendelet valamelyik rendelkezését megszegi az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

Arad, 1918. évi augusztus hó 21-én,

Bittner, főkapitány h.

veska, használt

ólomcsöveket és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk. Aradi nyomda részvénytársaság.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csakis

TUNGSRAM-

féltattos lámpákval lehet beartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztásu

Tungsrاملámpákat.

Apró hirdetések.

Levelezés.

KIADÓHIVATALUNKBA a következő jelgés levelek érkeztek be, melyek átvételét kérjük:

„Ősz“
„Uriasszony 1894.“
„Budapest—Arad“
„Nagyobb fizető leány“
„Korrek leány“
„Remélhet“
„Pesti leány“
„Szeffü Rózsa Nárcisz“
„Banktisztviselő“
„Szóke vagy barna“
„Uriember 1892.“
„Megbízható“
„Német“
„In der ersten Tagen“
„F. R. Kinderlieb“
„Titoktartó“
„Boldog akarok lenni“
„Intelligens hivatalnok“
„Csöndes otthon“
„Lakás“
„Rokkant katona“

„BALLEATON“ jelgére kérünk még 1 K. 90-et. 6200

FIATAL NŐ idősebb uriember ösme-
retségét keresi, aki anyagilag támog-
gatná. Leveleket a kiadóba „Szóke
leány“ jelgére kérek. 6156

Alkalmazást keres.

DEUTSCHES FRAULEIN wünscht
Stelle als Hausfräulein oder zu Kin-
dern ab 1. Sept. Anträge erbeten un-
ter „Verlaglich“ in die Administra-
tion. 6159

POLGARIT VÉGZETT fiatal árva
leány, ki a háztartásba is segédkezik,
állást keres gyermekekhez vagy ma-
gános urnó mellé. Ajánlatokat a kiadó-
ba kér. 6147

FIATAL intelligens nő házvezetőnő-
nek ajánlkozik, jól főz és éves bizo-
nyítvánnyal rendelkezik. Ajánlatok
„Takarékos“ jelgére. 6146

FELÜGYELŐNEK, raktárkezelőnek,
vagy hasonló állásra ajánlkozik rok-
kant katona. Cim a kiadóban. 6139

INTELLIGENS árva leány, ki évi üz-
leti tapasztalattal bír, a magyar, román
nyelvet bírja, állást keres. Levelet a
kiadóba kér „Arva“ jelige alatt. 6150

Alkalmazást nyer.

EGY ÖGYER, tiszta és megbízható be-
járónó azonnal felvétetik. Cim a ki-
adóhivatalban. Jelenkezni délelőtt
9—11-ig. 6087

NÉMETBŐL való kisebb fordítási
munkára szerény igényű, ügyes fordító
keresetik. Cim a kiadóhivatalban. 6157

GYERMEKHEZ idősebb asszony jó
koszt, jó fizetéssel felvétetik. Vándor,
Forray-utca, divatüzlet. 6148

RAKTARKEZELESRE keresünk ren-
des írásu, megbízható egyént. Lehet
rokkant katona, esetleg nő is, ki ki-
sebb-nagyobb csomagokat emelni tud.
Cim a kiadóban. 5600

KIFUTÓ- és tanulóleányokat keres Mi-
nerva könyvkereskedés, Dobó-u. 1 5986

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett, nyom-
dáskban alkalmazást nyer.

Lakást keres.

FIATALEMBER részére butorozott
szoba kerestetik. Vándor, Forray-utca
divatüzlet. 6149

HÓNAPOS SZOBA villanyvilágítással
sürgősen kerestetik. Ajánlatok „Bár-
mily áron“ jelgére a kiadóba. 6122

Vétel és eladás.

BENOIDGAZVILÁGÍTÓ készülék cső-
vezetékekkel és csillárokkal eladó. Cim
Mohilla Antal, Piski. 6145

HASZNALT jókarban levő rövid zong-
orát megvételre keresek. Cim S. I.
Alváca. 6143

2 AGYRA való ágybuzat és egy para-
dicsom madár eladó. Ujarad, Rákó-
czy-u. 39. 6142

FINOM őszi kosztüm, 41-es férfi, 27-es
gyermek cipő eladó. Cim a kiadó-
ban. 6151

TELJES FEHÉRNEMŰ KELENGYÉ
eladó. Salacz-u. 6. fidsz. 3. 6155

VOROSHAGYMAT, foghagymát, zöld-
ségféléket, főzőléket stb. a maximális
árak keretein belül szállítunk. Arufor-
galmi Részvénytársaság, Makó. 351

UJ BUTORUZOTT Arad, Deák Fe-
renc-utca 40a. mindennemű butor
kapható jutányos áron. Különösen ajánl
amerikai íróasztalokat, egy szalon-
garnitúrát, egy nagy garderober szek-
rényt. Wiegenfeld cég. 6073

100 DRB. 7 hónapos fehér szőrű man-
galica güldő eladó. Bővebb felvilágosít-
ással szolgál áldófalvai uradalom.
Áldófalva, u. p. Borossebes. 6118

FINOM csemegeszőlő kapható nagy-
ban és kicsinyben Winkler József szőlő-
birtokosnál, Bathyány-u. 11. 6124

ELADÓ alig használt fűszerüzlet be-
rendezés. Cim a kiadóban. 6129

HASZNALT ÓLOM megvételre keres-
tetik. Bővebbet a kiadóban. 6100

HASZNALT egy-két iratszekrény, meg-
vételre kerestetik. Cim a kiadóhivatal-
ban. 6141

Ingatlan.

BÉRHAZAK a belvárosban, elfoglalható
lakásokkal, eladók. Cim a kiadóban. 6180

ILONA-UTCA 34. számú újonnan épült
ház eladó. Ertekezni Györinénál, Fáb-
ián Gábor-utca 11. 6152

ELADÓ HAZ UJMIKELAKAN 4
szobás lakással, melléképítményekkel,
nagy kerttel. Felvilágosítást ad Pausár
virágüzlet, Weitzer János-utca. 6038

Oktatás.

URINÓ francia órákat ad, Cim a ki-
adóban. 6140

DEUTSCHEN Sprache und Gramma-
tik ertheilt Unterricht Hochschüler
übernimmt schriftliche Hausarbeiten.
Adresse in der Administration. 6154

Ellátás.

POLGARI ISKOLABA járó leánykát
teljes ellátásra felveszek. Zongora
használat díjtalan. Cim a kiadóba. 6096

Különféle.

ÖTSZAZ KORONÁT fizeték annak, a
ki a tölem ellopott 5000 korona értékű
különféle borszikkak tolvajának nyom-
mára vezet. Cim: Schillinger Samu
malomtulajdonos, Erdőhegy. 6153

APRÓHIRDETÉSRE az Aradi Köz-
löny részére felvételnek a Messenger-
boy irodában, Mein L hirdetői és
hirlapirodájában, Zrínyi-utca és a
Kossuth-utcai papírüzletben.

Meghívó.

Az „Aradi Első Borértékesítő Részvénytársaság“

1918. évi szeptember hó 10-én délután 4 órakor Aradon, az Aradi Első Takarékpénztár köz-
gyűlési termében, Atzél Péter-utca 1. szám alatt,

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak azzal, hogy a részvények az alapszabályok 15. §-ában meghatározott módon az Aradi
Első Takarékpénztár, vagy a Gyöngyösi Forgalmi Bank részvénytársaság pénztárára leendőnek le.

Tárgysorozat:

1. A Közgyűlés Jegyzőkönyvének fitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság indítványa a részvénytőkének 1.000.000 koronáról 7500 drb. 200 korona névértékű új részvény kibocsátása ál-
tal, 2.500.000 koronára való felemelése, valamint a részvénykibocsátása és befizetés módozatainak megállapítása iránt.
3. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 4. és 6. §§-ainak módosítása tárgyában.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: 15. §. A közgyűlésen csak annak van szavazati joga, aki részvényét le nem járt szelvényével a
közgyűlés előtt három nappal, az igazgatóságnál, vagy a meghívóban megjelölt helyen letéti nyugta ellenében letéteményezte. Ha
valaki részvényét valamely közhatóságnál, vagy nyilvános számadásra kötelezett vállalatnál letétbe helyezte, vagy elzálogosította, a
nevére szóló letéti elismervény vagy zálogjegy letételével az eredeti részvény átadását pótolhatja a részvényesi jogait gyakorolhatja.

16. §. A részvénybirtokos minden, az előző §. szerint figyelembe veendő és letéti nyugtával igazolható részvényével egy szava-
zatot gyakorolhat.

A személyesen meg nem jelent részvényes magát — meghatalmazással igazolt — más részvényessel képviseltetheti.

Jogi személyek és kiskorúak, valamint gondnokság alatt levők törvényes képviselői, részvényesi minőségük igazolása és külön
meghatalmazása nélkül is gyakorolhatják azokat a jogokat, melyek a képviseltet megilletik.